

eul_wid: sma-ad

Εὐτέκνιος · Eutecnius the Paraphrast

Paraphrase-Nicander's Theriaca

Παράφρασις εἰς τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου

Period: Ὀψιμαρχία Late Antique
Dialect: Κοινή τεχνική Technical Koine
Domain: Ῥητορική Oratory
Format: Λόγος Oration

19 (1t) ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ ΕΥΤΕΚΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΘΗΡΙΑΚΩΝ Ἡ ὑπόθεσις.

21 (1t) Νίκανδρος ὁ ποιητὴς ἔγραψεν ποιήματα δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἐπιγράφεται Θηριακὰ, ὃ προσφωνεῖ Ἑρμῆσιάννακτι, ἑαυτοῦ φίλῳ καὶ συγγενεῖ, τὸ δὲ δεύτερον ἐπιγράφεται Ἀλεξιφάρμακα, ὃ προσφωνεῖ Πρωταγόρᾳ, ἱατρῷ τινι τῶν ἐπ' αὐτοῦ. Περιέχει δὲ τὸ μὲν πρῶτον τὰ τε τῶν ἑρπετῶν εἶδη, καὶ τὰς ἀπὸ τούτων γιγνομένας τοῖς ἀνθρώποις βλάβας, ἔτι μὴν καὶ βοτάνας καὶ τὰς ὀνομασίας καὶ τὰ εἶδη τούτων, καὶ ποία βοτάνη ποίου θηρίου θεραπεύει πληγὴν· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο τὰς τε τῶν δηλητηρίων διαφοράς, αἵτινες ἐκ τε ῥιζῶν καὶ λίθων παρ' ἀνθρώπων ἐξευρέθησαν πονηρῶν, καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστου δηλητηρίου βλάβῃ ἱατρικὰς βοηθείας καὶ ἀντιπαθεῖς θεραπείας. Ὁ δὲ σκοπὸς ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ποιήμασι πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὠφέλειαν ἐξεύρηται. Ἡ ἐρμῆνεια. 1—7. Τῶν ἑρπετῶν θηρίων ὅπόσα ἐστὶν ἐν εἵδεσιν καὶ τὰς γινομένας ἀπὸ τούτων βλάβας, αἷς περιπίπτουσιν ἀπροσδοκῆτως καὶ ἀπαραφυλάκτως ἄνθρωποι, ἔτι γε μὴν καὶ τὰς ἐφ' ἐκάστῳ πλήγματι ἀλεξικάκους τε καὶ σωτηριώδεις βοηθείας, ὧ φίλτατε Ἑρμῆσιάνναξ, σαφέστατα ὡς οἷόν τέ σοι καὶ ἀληθέστατα ἀπαγγεῶ. Δῆλον γὰρ ὡς ἐκδιδαχθέντα σε καὶ ἐκμελετήσαντα τὰ τοῖς ἀνθρώποις ὀνήσιμα οὐ γεωργός, οὐχ ὑλοτόμος, οὐ βουκόλος, οὐχ ὅστισοῦν τῶν ἐργαζομένων καὶ πονούντων τὴν γῆν φροντίδος τε ἀποστερήσειεν καὶ προσέτι τιμῆς, ἀλλ' ἀγαπήσειέν τε καὶ θαύματος ἀξιώσειεν, εἰς πεῖραν ἐρχόμενος ὅστισοῦν τῶν βοηθημάτων τῶν παρὰ σου.

22 8—20. Ἡ μὲν δὴ τῶν θανατηφόρων καὶ ἄλλως ἀνιανοτάτων ἑρπετῶν, φαλαγγίων τε καὶ ἐχιδνῶν φύσις, ἔπειτα μέντοι καὶ τῶν ἄλλων, ὅπόσα ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐπαχθέστατά τε καὶ συμφορῶν παμπόλλων αἴτια, γένεσίν τε ἐδέξατο καὶ ἀρχὴν τοῦ εἶναι ἀπὸ τοῦ τῶν Τιτίνων αἵματος ἐκείνου καὶ φόνου, ἡνίκα τοῦ πρὸς τοὺς θεοὺς, ὡς φησιν Ἡσίοδος ὁ ἀπὸ τῆς Ἀσκληρ, πολέμου ἤρχοντο. Εἰ δέ γέ τι καὶ χρή τῳ αὐτῷ λέγοντι πιστεύειν ποιητῇ, ὅτι δὴ ἐν Μελίτῃ που καὶ τῷ Ἑλικῶνι παρὰ τὸν ποταμὸν τὸν Περμησσὸν ἀνῆκεν σκορπίον ἢ Ἀρτεμις, εἶθ' ὅτι κεκεντρωμένον καὶ μάλα ἐναργῶς, καὶ ὅτι λέγεται χαλαζήεις ὁ σκορπίος οὗτος ὁ αὐτὸς δὴ λέγει. Ἐπειδὴ γάρ, φησὶν, ἡ Διὸς καὶ Λητοῦς θυγάτηρ πρὸς Ὠρίωνα χαλεπῶς τὸν ἐκ Βοιωτίας διετέθη, ὅτι αὐτῆς ἐκεῖνος τῶν ἀθίκτων οἶμαι καὶ καθαρῶν οὐ παρητήσατο προσάψασθαι ἱματίων χειρί, πληγῆναι τὸν Ὠρίωνα ὑπ' αὐτοῦ διεκελεύσατο. Καὶ ὁ μὲν τὴν πληγὴν ἐπεννηνοχῶς ἐτύγχανεν κατὰ τοῦ σφυροῦ ὑπελθὼν δηλαδὴ τοῦ λίθου, ὑφ' οὗ ἐκρύπτετο, ὁ δὲ προειδόμενος οὐδέν, τοῦ θράσους ταύτην [τὴν] ὁ Ὠρίων ἐδεδώκει δίκην. Ἐνεστί δὴ οὖν ταῦτα

καὶ τὰ περὶ τούτων τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ τῶν ἀπλανῶν φαίνεται περιφανῶς σφαίρα, καὶ οἷα δὴ θήραν μετιόντος τινὸς ἐναργῶς δέικνυται τοῦτο καὶ πάννυ μέντοι τὸ σχῆμα διὰ τῶν ἀστέρων. 21—34. Ὅπως οὖν ἂν σὺ δυνηθεῖς ἐκ παντὸς ὅτου μὲν χωρίου πάσης δὲ ἀνθρώπων διαγωγῆς ἀποτροπὴν τινα τῶν ἐρπετῶν τούτων θηρίων εὐρασθαι, προφυλαξάμενος τὸ παρά σφον δεινόν, ὥστε μήτε ἐν καλύβῃ τινὶ σοι μήτε ἐν ἐπαύλει, οἷα ποιμένων καὶ βουκόλων ταῦτα ἀγαπητὰ οἰκητήρια, ἔᾶσαι ποτὲ προσελθεῖν θηρίον, ἀδεῶς γε μὴν ἄλλως τε καὶ κινδύνων ἄνευ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατακλινεῖς εὐδοῖς τοῦ θέρους καὶ τῆς ὥρας ἐκείνης παραγενομένης, ἐν ἣ τὸ καθεύδειν οὕτως φιλοῦσιν ἄνθρωποι, τὴν τε τῆς θέρμης ὑπερβολὴν καὶ τὴν χαλεπότητα ἔτι μὴν τοῦ πνίγους ἐκτρέπεσθαι πειρώμενοι καὶ ἀποφεύγοντες, ζεφύρου τε αὔραις μαλακαῖς καὶ πνοιαῖς ἀνέμων ἡδυτάταις ἐπιθυμοῦντες ἐντυχάνειν, ἐρχόμενοι πρὸς τὸν ὕπνον διὰ τῆς ἐσπέρας.

23 Οἰχίσεται δ' οὐδὲν ἦττον τὰ τοιαῦτα διωχθέντα τὰ θηρία καὶ ἀποχωρήσει οὐ μόνον χαμηνιοῦντος οὐδὲ διατρίβοντος ἐν ὑπαίθρῳ σου καὶ ἐν τῇ ἐπαύλει, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν τόπων ὁπόσων διαρρεῖ τὸ ὕδωρ καὶ εἰσὶν αἱ ὕλαι καὶ τὰ ἄλση καὶ οἱ λειμῶνες καὶ ἐνθάδε ἐστὶν ἡ θρεμμάτων νομὴ· ἀφέξεται δὲ ὁμοίως τῆς βλάβης καὶ τούτων τῶν ζώων ἀποχωρήσει δὲ οὐδὲν ἦττον καὶ τῆς ἐσχατιᾶς αὐτῆς ἔνθα γίγνεται καὶ τρέφεται ταυτὶ τὰ θηρία. Οὐ προσελεύσεται δὲ ὄντι γέ σοι οὐδὲ ἐν τῇ ἄλῃ καθεύδοντι οὐδ' ἐν ταῖς ἄρτι φυομέναις βοτάναις ἕαρος ὑποφαινομένου, ἐν ᾧ δὴ συμβαίνει καιρῷ τοὺς ὄφεις ἕαρι τοῦ γήρως ἄλλως ἀποτιθεμένους τὴν φροντίδα νέους μὲν γίγνεσθαι καὶ ἀπαλούς, τοῦ δὲ ὀξέως μὲν ὁρᾶν κινεῖσθαι τε θᾶττον ἐνδεῶς ἔχοντας, ποιησαμένους δὲ κατὰ σχολὴν σφᾶς τὸν μάραθον τροφὴν τοῦ τε ὀξὺ βλέπειν καὶ τοῦ κινεῖσθαι μὴ βράδιον τὴν ἰσχὺν δέχεσθαι. 35—56. Ὅφεις δὲ οὖν οἶμαι καὶ τὴν ἀπὸ τούτων τῶν θηρίων γιγνομένην ἀπελάσαι κῆρα περιέσεσθαί σοι, ἣν βουληθῆς, ἐπιθείς πυρὶ θυμῖα τοῦτο μὲν κέρας ἐλάφου τοῦ τὰς πλείστας ἀκμάς τε καὶ φυὰς ἔχοντος, τοῦτο δὲ καὶ λίθον, ὃν γαγάτην προσαγορεύουσιν (ὃς καιόμενος μὲν ἐπὶ πλεῖστον ὅσον, καὶ τῷ πυρὶ προσομιλῶν, ἀνάλωτος μένει· δαπανηθῆναι γὰρ ὑπὸ πυρός, ἐπεὶ μὴ φύσιν ἐδέξατο ταύτην οὗτος, οὐδεμίαν θέμις), καὶ τὴν τῆς βοτάνης δὲ ἐκείνης κόμην, ἣν καλοῦσι βλάχον, ἔνιοι δὲ πτέριν, ἐπιβαλλομένην τῷ πυρὶ καὶ θυμιωμένην τοῖς ἐρπετοῖς αἴτιον φυγῆς θηρίοις γίγνεσθαι, γίγνεσθαι δὲ οὐδὲν ἦττον τὰ αὐτὰ θυμιωμένης τοῖς ἐρπετοῖς τῆς λιβανωτίδος, ἣν οἱ πολλοὶ μὲν κάχρυ προσαγορεύουσιν, ἀπ' αὐτῆς τῆς ρίζης θέμενοι τὴν ἐπωνυμίαν· ἔστι γὰρ παραπλησία ἡ ταύτης ρίζα τῇ τῆς κριθῆς ρίζῃ.

24 Ταύτη μέντοι τῇ λιβανωτίδι καρδάμου τε ἐπιμίξας νεαροῦ καὶ δορκείου τὸ ἴσον κέρατος προφυλακτικὸν τῶν ἐρπετῶν ἐναποτελέσεις θυμῖαμα. Ὅμοίως δὲ καὶ τὸ μελάνθιον ἢ βοτάνη, ἀσφάλτου καὶ θείου κατὰ τὸ ἴσον συμμιγέντων αὐτῷ, θυμιώμενον τῇ δυσχερεῖα διώκειν τῆς ὁδμῆς τὰ θηρία δύναται. Δύναται δὲ τὰ αὐτά τις καὶ Θράκιος λίθος θυμιώμενος ἀποτελεῖν, ὃς ἐὰν μὲν πυρὶ παραδοθῇ, πρότερον ὕδατι λουσάμενος, πλέον ἐπάγεται πρὸς ἑαυτὸν τὸ πῦρ, ἐλαίου δὲ οὐκ ἀνέχεται καιόμενος, οὐδ' ἂν ὅλως ἴδοις ἔτι περὶ αὐτὸν τὸ πῦρ, ἣν σὺ τῷ λίθῳ καιομένῳ τούτῳ προσοίσῃς ἔλαιον. Καὶ ἡ μὲν φύσις, ὥσπερ ἔφην, τούτου τοιαύτη τοῦ λίθου. Φέρει δὲ τοῦτον μὲν τὸν λίθον ποταμὸς ἐν Θράκῃ, καὶ ἐστὶν ὄνομα μὲν Πόντος τῷ ποταμῷ τούτῳ, εὐρίσκεται δὲ ἐν αὐτῷ, καὶ θυμιώμενος διώκει τῇ τῆς ἀποφορᾶς βαρύτητι τὰ γένη τούτων τῶν ἐρπετῶν. Ὑποχωρήσει δὲ οὐδὲν ἦττον ταυτὶ τὰ θηρία, καὶ ἐκποδὼν στήσεται, ἐπιτιθεμένης μὲν τῷ πυρὶ χαλβάνης καὶ θυμιωμένης, μετὰ δὲ ταύτης χρωμένοις τῷ καπνῷ τῶν κεδρίων ξύλων καὶ τῆς ἀκνήστιδος. Δύσεται τοιγαροῦν κατὰ τῆς γῆς τὰ μὲν αὐτῶν κάτω, τὰ δὲ εἰς ὕλας φευξεῖται που, τὰ δ' εἰς ἐρημίαν, ἅδεια δὲ τῷ βουλομένῳ καθεύδειν, ἔνθα δ' ἂν ἔλθῃ, κατὰ ταῦτα περιέσται πολλή. Καὶ τοῖς μὲν εὐπορεῖν δυναμένοις τῶν βοτανῶν τούτων τοσαῦτα εἰρήσθω. 57—79. Ὅποσοις δὲ ἐστὶν ἐργῶδες καὶ κάματον φέρει, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἄρα

αὐταῖς ἐν καιρῷ κεχρῆσθαι, τὸν ἀπὸ τῶν ἐρπετῶν βουλομένοις φυγεῖν περιγινόμενον κίνδυνον, χρηστέον τῇ λεγομένη καλαμίνθη, τότε ὑποστορέσασι τὴν βοτάνην αὐτοῖς.

- 25 Βουληθεὶς δ' ἂν εὖροις τὴν βοτάνην ταύτην ἐλθὼν που πλησίον ἢ ποταμοῦ ἢ ἐλώδους τόπου. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸν λύγον, ὃν ἄγνον λέγουσι, καὶ τοῦτον ὑποστορνύμενον τὸν κατακλιθέντα, καθάπερ καὶ τὴν βοτάνην, ἣν πόλιόν φασιν, ἀπήμονα φυλάττει <ν> καὶ τοῦτον παρὰ τῆς πείρας ἐσχήκαμεν. Ἔστι δὲ δυσῶδες τοῦτο καὶ φορτικὸν τοῖς ἐρπετοῖς τὸ πόλιον λίαν. Ὑποτεθὲν δὲ τῇ στρωμνῇ τό τε ἔχιον καὶ ὁ νομαῖος ἔρπυλλος (ὃς τὸ αἰεθάλλειν, οἶμαι, παρὰ τῆς φύσεως ἐδέξατο) τό τε ὀρίγανον ὡσαύτως δὴ καὶ τὸ ἀβρότονον, ὃ χαίρει γινόμενον τοῖς ὀρείοις τόποις, δείκνυται δὲ τῆς αὐτῆς ὄντα δυνάμεως, καὶ τάδε τό τε τοῦ ἄγνου βρύον καὶ τὸ ὀνόγυρον. Ἔτι μὴν καὶ ἡ κόνυζα ἰσχύει τὰ αὐτὰ καὶ ῥοιᾶς δὲ ὁμοίως κλάδοι, καὶ ὁ ἀσφόδελος χλωρὸς ὣν καὶ οὗτος ἦν τύχη. Ὁ τε στρύχνος καὶ ὃν τινες μὲν σκύρα, ἕτεροι δὲ ἐρυθρόδανον ἐπονομάζουσιν, τὴν ἴσῃν εἰς τὸ διασώζειν παρέχεται τοὺς ἀνθρώπους δύναμιν ἀπὸ τῶν θηρίων, ἣν ὑποστορέσασθαι τις αὐτὰ βουληθῇ. Τὰ μέντοι σκύρα τοῖς βουκόλοις ἐστὶν ἐχθρά, ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἀνέχονται αἱ βόες φαγοῦσαι ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ ἐξοιστρῶσι. Ἰκανὸν δὲ ἐστὶν ἐκδιώκειν καὶ τὸ πευκέδανον τὰ θηρία ταῦτα· τῆς γοῦν ἀποφορᾶς οὐκ ἂν ποτε ἀνασχέσθαι ὑπομείνειεν, κἂν ἥ θρασυτάτων τῶν ἐρπετῶν. Οὕτω κομιδῇ πονηρόν καὶ λίαν δυσχερὲς ἡ ταύτης φαίνεται τοῖς ἐρπετοῖς τῆς βοτάνης πνοή. Καὶ ταῦτα μὲν ὠφελιμώτατα ἐπὶ κατατλινομένοις σφισὶ τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται παρ' αὐτὰ καὶ ἐν ἐρημίαις ἢ καὶ πρὸ τῶν χηραμῶν ἢ καταδύσεων τιθέμενα οὐκ ἐξ προσελθεῖν. Καὶ οὕτως ἄρα τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν βοτανῶν τῶν τοιούτων εἶδη ἐξεύρηταί τε παρὰ τῆς φύσεως καὶ πρὸς σωτηρίαν. 80—96. Ὅποσα δὲ ἀλειψάμενους οὐκ ἐξ φοβεῖσθαι τὴν ἐκ τῶν θηρίων ἐπιβουλήν, ἀλλὰ ἀναχωρεῖν ἐπὶ πόδα καταναγκάζει δῆπου ταῦτα καὶ παρασκευάζει, χρηστέον ἔπειτα καὶ τούτοις εἰς σωτηρίαν.

- 26 Τὸν τῆς κέδρου καρπὸν, καὶ τὸ πευκέδανον, καὶ ὄριον τὴν βοτάνην οὕτω καλουμένην ἐμβάλων ἐλαίῳ ξηρανθέντα, κοπέντα μέντοι καὶ ταῦτα μετὰ τῶν φύλλων τῆς κονύζης εἴτα ἀλειψάμενος οὐ προσήσεται τὴν βλάβην, οὐδὲ ἀναμενεῖ παρ' ἐκείνων κακὸν τι πείσεσθαι. Καὶ ἡ ῥίζα δὲ τοῦ σιλφίου καὶ ἐλελίσφακος, ἐμβληθέντα καὶ ταῦτα ἐλαίῳ, ὁμοίως βοηθεῖ. Ἴδοις δ' ἂν ἀποστραφὲν οἶμαι καὶ ὀλιγωρῆσαν προσπτυσθὲν ἐρπετόν· βαρύνεται γὰρ ἱκανῶς καὶ ἀνατρέπεται τὸ θηρίον, ἣν ἀνθρωπεῖοις ἂν τύχη ὁδμῆς που σιάλου. Ἔστι δὲ δὴ καὶ τὸ διὰ κάμπης ἀπηχθιμένον βοήθημα τοῖς ἐρπετοῖς λίαν· μετὰ γὰρ τῆς λεγομένης ἀγρίας μαλάχης τοῦ καρποῦ ἐμβληθεῖσαι ἐλαίῳ κάμπαι καὶ ἀνατριφθεῖσαι ἱκανώτατα τοὺς χρησαμένους ὀνίνασιν, ὥστε ἀτρώτους τὸν ἅπαντα καὶ ἀνεπιβουλεύτους <ἀπὸ> τῶν θηρίων τούτων διαβιοῦν χρόνον. Ἦν δὲ καὶ δύο κλῶνες κοπῶσιν <ἀβροτόνου> καὶ πάνυ εἰς λεπτόν, μετὰ γε μὴν καρδάμου, τὴν ὀλκὴν ἄγοντος εἰς ὀβολόν, καὶ δαύκου τῆς βοτάνης τοῦ καρποῦ μήπω ξηρανθέντος, ὥστε μὴ πλέον εἶναι σύμπαν ἢ ὅποσον ἀνδρὸς χεὶρ δυνατὴ δέχεσθαι, εἴτα τρόχια γενόμενα σμικρὰ ἐν ἀνηλίῳ μὲν ἄλλως προσηνέμω δὲ χωρίῳ ξηρανθῇ σφόδρα, τῶν τροχίων μετὰ ταῦτα τούτων ἀνιεμένων εἰς ἔλαιον, οὐδεὶς μήποτε μέμψιν οἴσει τῇ τοῖς χρωμένοις τῷ ἐλαίῳ τούτῳ παραγιννομένη βοηθείᾳ. 97—117. Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ δύο εὖροι τις θηρία ἀλλήλοις ἐντυγχάνοντα καὶ συμπεπλεγμένα διὰ τῆς μίξεως, εἴτα λαβὼν, ἐμβαλὼν ζῶντα ταῦτα συμπηλεγμένα καὶ ἐν εἵδεσίν τισιν εἷς τι δηλαδὴ σκεῦος προεψῆσαι χρησίμως ταῦτα κατεσκευασμένον ἔψεσθαι ποιείτω· δυνάμενον ῥύεσθαι γὰρ καὶ προανέχειν πάνυ σφόδρα ποιήσει φάρμακον τὸν ἀπὸ τῶν ἐρπετῶν περιγινόμενον τοῖς ἀνθρώποις ὄλεθρον, οὐ μήποτε συγχωροῦν εἰς ἔργον προελθεῖν.

- 27 Συνεψέσθω δὲ τοῖς θηρίοις τούτοις ἄρτι που τυθέντος αὐτοῖς μυελὸς ἐλάφου· δραχμαὶ δὲ ἔστωσαν μὲν περὶ τὰς τριάκοντα ὁ σταθμὸς τούτου τοῦ μυελοῦ· ῥοδίνου δὲ ἐλαίου τὸ ἐμβαλλόμενον εἰς ταῦτα τριτημόριον ἔστω χοός (ἔστω δὲ ἀπὸ τοῦ ῥοδίνου τοῦ εἰκῇ μὲν οὐδὲν

οὐδ' ἀπλῶς κατεσκευασμένου, ἀλλ' ὃ φασι τοὺς μυροπώλας ὀνομάζειν τριπτόν) ναὶ μὴν καὶ ὠμοτριβοῦς ἐλαίου μέτρον ἴσον τῷ ῥοδίνῳ ἐμβάλλεσθαι καλόν, κατὰ ταῦτά δὲ καὶ τὸν κηρόν, τέταρτον τούτου τῶν τριάκοντα ἔλκοντος δὴ σταθμόν· ἔστ' ἂν δὲ περιρρυῶσιν ἐψομένων αἱ σάρκες τούτων τῶν ὄψεων καὶ συντακῶσιν, ἐπιμελῶς ἐξαιρεῖν μὲν χρή φροντίζοντα καὶ ἀποχωρίζειν σφῶν τὰς ἀκάνθας· εἶναι γὰρ ἰόν τινα εἰς αὐτὰς καὶ κακίαν πολλήν. Ἐπιμελὲς δὲ γιγνέσθω κινεῖν ταῦτά σοι τοῦ λοιποῦ πάντα, καὶ ἅμα πάντα μιγνύναι καὶ ὥς ὅτι μάλιστα ἀποτελεῖν εἰς ἓν· ἦν γὰρ οὖν τις ὅλως ποτέ καθ' ὃδ' <ὄν> ὦν τύχη ἢ καὶ τὰ τοῦ θέρους ἔργα μετὰ χειρὸς ἔχων, ὁπότε αὐτὰ ἑαυτῶν χαλεπώτερα τυγχάνει καὶ βλαβερώτερα τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τυχὸν ἀλοῶν ὅστισοῦν <ἢ παίων> ἢ λικμῶν τὸν σῖτον ἢ ὑπνῶν [ἢ παίων ὅτιοῦν], ἄχριστος δὲ μὴ εἴη τούτου μηδὲ ἀνήλιφος τοῦ φαρμάκου, μακρὰν ἀπέσται τοῦ ἀνθρώπου ταῦτα, τούτων κὰν ἐγγὺς ὦν τύχη.

28 Εἰ δὲ προσάψεται μὴ προαλειψαμένῳ, ἢ τροφῆς μὴ μετεληφότι ἀνθρώπῳ θηρίον, ὁπότε μᾶλλον ἀναλίσκεται καὶ ἐνεργότεραν ὁ πληγεὶς δέχεται τὴν βλάβην, οὐδὲν ἤττον ἐπαμῦναι καὶ τούτοις δυνήσῃ τοῖς λέγεσθαι μέλλουσιν περὶ τούτων ὑπ' ἐμοῦ χρώμενος. Ἔρχομαι δὲ λέξων ὅποσα ἐστὶν τῶν βλαβερῶν τέως κατ' εἶδος θηρίων. 118—127. Ἡ διψὰς τὸ μὲν πάχος ἐπὶ πλέον ἔχειν τοῦ ἄρρενος αὐτὴ καὶ τὸ μῆκος δοκεῖ, τὸν δὲ θυμὸν δυσχερὴς πάνυ τις τυγχάνει καὶ ἀνυπόστατος· ὁ δὲ θάνατος ὀξύτερον τοῖς ὑπ' αὐτῆς δηχθεῖσιν ἀπαντᾷ· οὐκ ἂν ποτέ τις ῥαδίως πληγεὶς ὑπ' αὐτῆς τὸ καθ' ἑαυτὸν διαφύγοι. Ἔστι δὲ ὥρα τοῦ ἔτους καὶ ἀνίσχουσιν αἱ Πλειάδες· μόλις ἂν ἴδοις αὐτὰς ὑποφαινομένας πλησίον τοῦ ταύρου. Ἐνταῦθα δὴ θερμαινομένη καὶ ὦν ἐτεκνώσατο τῆς ἀνατροφῆς φροντίζουσα, δεινότερα προσελθεῖν ἀνθρώπῳ γίγνεται, ποτέ μὲν ἔξω τῆς εὐνῆς καὶ ἐπὶ τὰς νομὰς ἐρχομένη, ποτέ δὲ ἐπανιοῦσα ἐπὶ τὸν φωλεὸν ἐκ τῆς νομῆς καὶ τροφῆς κεκορεσμένη καὶ ὕπνου ποτέ μετασχεῖν θέλουσα. 128—144. Ἐκτρέπεσθαι δὲ χρή καὶ προορᾶν, διαφυγόντος ἔχεως τὸν ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ παρὰ τῆς θηλείας αὐτῷ περιγιγνόμενον θάνατον, <μ> ἢ ἐν ὁδῷ ποτε ἢ ἐν ἄλλῳ τῷ χωρίῳ περιπέσης τινά. Ἡ μὲν γὰρ θήλεια συμπλακέντος ἄρα αὐτῇ καὶ συμμιγνυμένου τοῦ ἄρρενος, ἐμφῦσα τοὺς ὀδόντας κατὰ τοῦ αὐχένος, ἀποκόπτει αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν· οἱ δὲ ἀπ' ἐκείνου ἐν τῇ γαστρὶ τὴν ὑπὲρ σφῶν τοῦ πατρὸς δίκην βουλόμενοι λαβεῖν, ἥκιστα μὲν τὴν ὥραν, ὥς αὐτοὺς ἀποκυηθῆναι, ἐκδέχονται, διαφαγόντες δὲ τὴν γαστέρα ἄλλος ἀλλαχόθε γίγνονται μὲν ἀσινεῖς αὐτοὶ καὶ ἔξω [του] τοῦ τόκου, τῇ δὲ μὴ <τρι> τὴν ἀπὸ τῶν τέκνων ἐπ' αὐτὴν ἐ <λ> θοῦσ <αν> διαφθορὰν ἀμήχανον φυγεῖν.

29 Μόνῃ δὲ τῶν ἄλλων ἐρπετῶν ἢ ἔχισ ἐγκύμων γίγνεται, τὰ δὲ ἄλλα τοῦτον μὲν οὐδαμῶς πέφυκε γίνεσθαι τὸν τρόπον, τίκτουσι δὲ ὡς καὶ θάλπουσιν αὐτά, ἔπειτα μέντοι ἐντεῦθεν γίνεσθαι φιλεῖ τὰ τούτων, καὶ τὴν τάξιν τοῦ εἶναι δεῖ διαφυλάττειν ἀκέραιον. Ἀλλὰ μὴδ' ὁπότεν καὶ τύχη ἀνηβῶσά τε καὶ ἐπανιοῦσα εἰς τὴν νεότητά ἐκ τοῦ γήρους, τῇ τε ἀκμῇ χαίρουσα καὶ αὐτῷ τῷ τάχει, ἐν ὀφθαλμοῖς ἔλθοις τούτου μὴ σύγ' ἐναντίος ἔλθοις τούτῳ τῷ θηρίῳ, μὴδ' ὅταν, ἰχνεύσασθαι αὐτὴν ἐπιχειρήσαντος ἐλάφου, τὸν θάνατον διαφυγοῦσα ἀνθρώπου προσψάσειεν ἐλθοῦσα μέλεσι· οὐδὲ γὰρ ἂν ποτε περιέσται ὁ τῷ χόλῳ τῷ ταύτης καὶ τῇ ἀνάγκῃ περιπεσών. Ἀπηχθημένοι δὲ εἰσι δεινῶς αὐταὶ ταῖς τε ἐλάφοις καὶ τοῖς νεβροῖς, καὶ πανταχοῦ περινοστοῦσι τά τε δύσβατα τῶν χωρίων καὶ τὰς αἵμασις οἱ ἔλαφοι, τὸν διὰ τῆς σφῶν ἀναπνοῆς ἐπάγειν τοῖς ἐρπετοῖς τούτοις βουλόμενοι μόρον. 145—156. Ἔστι δὲ οὕτω τις τόπος Ὅθρυς καλούμενος τά τε ἄλλα δυσχεῖμερος ὦν καὶ κοιμῶν τραχύς, εὐφορος δὲ ἐστὶν ὁδε τῶν ἐρπετῶν λίαν, καὶ αὐτὰ ἔχουσι αἱ φάραγγες, καὶ ὅσοι δὲ εἰσιν ἀλλαχόσε τραχεῖς καὶ δασύδεις τόποι πλῆθος τούτων βόσκει τῶν θηρίων. Μορφὰς δὲ ἀμείβει μὲν ὁ σῆψ πάνυ πλείστας ὅσας, μεταβάλλεται δὲ τὴν ιδέαν, καὶ δοκεῖ φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσι χωρίον ἢ τι τοῦ χωρίου, ἵνα περ ποιεῖται τὴν δίαίταν.

- 30 Τούτων δὲ ὅσοι μὲν τῶν θηρίων συλλίθους τε καὶ ἐρημοτέρους τῶν τόπων νέμονται, ὀλίγοι μὲν εἰσι τὸ μέγεθος, ἄγριοι δὲ δεινῶς, τὴν δὴ ὁρμὴν εἰσι διάπυροι καὶ συντόνως ὀξεῖς, τὸ δὲ δῆγμα οὐχ οἷόν τε αὐτῶν ποτε μὴ καὶ διαφθείρειν. Ἐπανθεῖ δὲ ἐνίοις ἡ χροιά, τοῖς μὲν ὁποῖον δὴ λίθος, τοῖς δὲ γε χλωρόν, οἷον καὶ ὅμοιον ἰῶ, ἄλλοις δὲ οἷον ἢ ἐν ψάμμῳ δίαίτα χρῶμα περιποιεῖ. 157—189. Ὅραν δὲ ἔξεστι καὶ ταύτην ἀπὸ τοῦ εἶδους σοι τὴν ἀσπίδα καὶ καταμανθάνειν ὥς τό τε ὄνομα φοινήσῃ ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐδέξατο· φοβερὰ τε γάρ ἐστιν ἦδε, καὶ ὑπὲρ τὰς ἄλλας, καὶ δὴ καὶ εναυσαι ἀνθρώπου σώματι χαλεπὴ πέφυκεν. Συσπειρωμένη τοιγαροῦν καὶ ἄγουσα ἑαυτὴν ἐπὶ τὴν γαστέρα, ἐναντίαν τῷ τάχει ποιεῖται τὴν ὁδόν, μεγίστη δὲ οὔσα νωθὴς ἐστίν· ἡ κίνησις αὐτῇ γίνεταί μετὰ ῥαθυμίας, βαρυνομένους δὲ ἔοικεν ἔχειν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπνῳ, καὶ σφᾶς συμμέμυκεν ὥς τὰ πολλά. Ὅταν τοίνυν τις κτύπον τινὰ ἄλλως ἢ ψόφον ποιήσῃ, καὶ θεάσῃται φῶς ποτε αἰφνιδίως φανέν, αὐτίκα ὥσπερ καὶ ἐξ ὑπνου διανισταμένην αὐτὴν ὄψει καὶ γοργὸν βλέπουσαν, συνάγουσάν τε αὐτὴν καὶ συσπειρωμένην, εἴτα ἐκ μέσης τῆς συστροφῆς ὀρθουμένην τε τὴν κεφαλὴν ἴδοις ἂν καὶ ὀργῇ ζέουσάν. Διαφέρει δὲ κατὰ πολὺ οὐ μόνον ἦδε τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων ἀσπίδων, ἀλλὰ καὶ τῷ εἶδει. Μήκους μὲν γὰρ μέτρον παρέχεται πλέον ἢ ὅσον ἔχειν μέτρον ὀργυῖά τῳ δοκεῖ. Τὸ δὲ δὴ πάχος, τῷ ἑαυτῆς πάντως ἀναλογοῦν μήκει, θηρῶντος λέοντος καὶ κάπρους τινὸς οἷον ἂν ἴδοις ἀκόντιον τίθει δὴ. Τὴν χροιάν <οὐχ> ἡ αὐτὴ πάντοτε, ἀλλὰ ὑπαλλάττει, καὶ ποτε μὲν ποικιλλομένη, ποτὲ δὲ ὡς τέφρα γιγνομένη, καὶ αὖθις μηλινοειδῆς, καὶ ἄλλοτε μελαιομένη, καὶ ἄλλοτε εἰς ὄψιν ἄγει τοὺς ὀρῶντας ἑαυτὴν τῇ χροίᾳ μιμουμένη ζόφον· οἷαν δὲ ὁ Νεῖλος χροιάν ἐξ Αἰθιοπίας ἔχων ἐπισυρόμενος τὴν γῆν ἔρχεται τὸ ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν θάλασσαν, μάλιστα ἐμφορῆς ἐστίν.
- 31 Ἡ δὲ τοιαύτη τῇ ιδέᾳ ἔχει δὴ ἔνερθε τοῦ μετώπου σημεῖα δὴ τινα, οἷον δύο ὀφρύων δυνάμενα διασφῆξιν σχῆμα· ὑπὸ τούτοις κινουμένους τοῖς τύλοις πυρῶδες ἐστὶν ἰδεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ γοργὸν βλέποντας, εἰ συσπῳμένη δὲ ὡς τὰ πολλά, καὶ μήτ' ἄγαν ἐκτεινομένη <ν> μήτε τὴν σπεῖραν συνηγμένην παντελῶς ἔχουσα, ἀλλ' οἷον εἰκὴ καὶ μετρίως ἀμφοτέρων ἐν ταύτῳ τὸ σχῆμα σφῆζουσα, εἰς ὕψος αἵρεται μὲν τὸν αὐχένα, ἐνορᾷ δὲ δεινόν τι καὶ αὐθαδὲς λίαν, οἰδαινομένη καὶ σπεύδουσα παραδοῦναι τὸν πληγέντα ὑφ' αὐτῆς ἀνημέρω μοῖρα. Ἐχει δὲ τοὺς ἐξέχοντας μὲν ὁδόντας τέσσαρας· κοῖλοι δὲ πῶς εἰσὶν, οἱ δὲ καὶ μᾶλλον ἀγκύλοι. Ὁ δὲ ἰὸς παράκειται τοῖς ὁδοῦσι ἐγγύς, καλύπτονται δὲ ὅμως οὗτοι καὶ ὁ σφῶν τὸ σχῆμα τοῦτό ἐστιν αὐτοῖς ὕμν. Οὐκ ἂν διαφύγοι τὸν θάνατόν ποτε ὁ δηχθεὶς ὑπ' αὐτῆς. Τοῖς οὖν ἀπηχθημένοις παρ' ἡμῶν ἐμπέσοιεν αἶδε· οὐ γὰρ οἷόν τε τὸν ἀλόντα τῷ θηρίῳ ποτὲ τούτῳ οἴδησιν τινα ὑπομεῖναι ἢ φλεγμονῆς ὄγκον, ἀλλ' οἷον οἱ νωθεῖς καὶ κατεσχημένοι ἐκ τοῦ ὕπνου, ὀλίγα τῶν ὄντων φροντίζοντες ἐπισύρονται, τὴν ἀργίαν καὶ ἀναισθησίαν ὑποκλεπτομένην ἔξεις ὅραν κατὰ βραχὺ καὶ τούτου τὴν ζωὴν [καὶ] ὑπονοστοῦσαν καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐξ ὕπνου τῷ θανάτῳ παραδιδόμενον τὸν ὑπὸ τούτου που δηχθέντα πικρῶς τοῦ θηρίου.
- 32 190—208. Ἐχουσι μὲν ἀλλήλοις ἀπεχθῶς καὶ ἔρχονται διὰ μάχης ὅτε δὲ ἰχνεύμων καὶ ἡ ἀσπίς, ὥστε μὴ μόνον ἀποχωρεῖν ἀνάλωτον ὄντα ὑπ' ἐκείνης αὐτὸν καὶ νενικηκότα, ἀλλὰ καὶ διερευνώμενον ἔρχεσθαι ἐπὶ τὴν εὐνὴν καὶ τοὺς χηραμοὺς τῶν ἀσπίδων, ἵνα δὴ αὐταὶ ἐκεῖναι τὰ ὡὰ τίκτουςιν, εἴτα ἀνατρέπειν τὰ ἐκείνων τοῦτον καὶ διαφθείρειν τοῖς ὁδοῦσι πάντα. Ἡ δὲ μορφή τοῦ ἰχνεύμονός ἐστὶ τις τοιάδε· ἐμφορῆς ἐστὶ τῇ ἰκτίδι, παρ' ὅσον ἡ μὲν πολεμίως ἔχειν τοῖς ὀρνέοις δοκεῖ, καὶ ἐπιπηδᾷ πολλάκις μὲν ἀυλιζομένοις, πολλάκις δὲ ἀπλῶς τούτοις καὶ ἐπὶ ξύλου καθημένοις, καὶ ἐν οἷς τίκτουςι χωρίοις, καὶ ἐν οἷς τρέφουσι, ὁμοίως καὶ οὗ φυλάττουσι τὰ ἐξ αὐτῶν, ὅλεθρον ἐπάγουσα τοῖς παραφανέσι τῶν ὀρνέων. Οὗτοσί δὲ τὴν ἀσπίδα ἦν μόνον θεασάμενος ὁ ἰχνεύμων τύχη ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐν χωρίῳ κατηρεφεῖ τινι, ἵεται ἐπ' αὐτήν, τὸ μὲν πρῶτον ἀλάμενος κατὰ τοῦ ποταμοῦ ἢ ἰλῦος τινός, εἴτα ἐμπεσὼν εἰς αὐτὴν καὶ διαταράξας καθ' ὅλου τοῦ σώματος ἤνεγκε τὸν πηλόν· χρόνον δὲ τινα

διαλιπών, ἕως οὗ περὶ τὴν δορὰν ξηρανθεὶς ὁ πηλὸς ἱκανὸς γένηται ῥύεσθαι τῶν ὅσα ἐν τῷ ἀγῶνι γένοιτ' ἂν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θηρίου, κρατήσας δὲ τὸ ἀπὸ τούτου καὶ περιγενόμενος εἰς τέλος τῆς μάχης, ἀνέχεται μὲν οὐδαμῶς, οὐδὲ περιμένει στῆναι ἔξω τοῦ πράγματος, ἐπιτηδῆσας δὲ ἅμα βρυγμῶ κατ' αὐτῆς ποτε μὲν τῆς κεφαλῆς ὁ ἰχνεύμων πάλιν, ποτὲ δὲ κατ' αὐτῆς ἐκείνης, ἣν τύχη, <καὶ> τῆς οὐρᾶς ἀρπάσας, κατὰ τοῦ ποταμοῦ ἐμβαλὼν αὐτὴν εἵασε φέρεσθαι.

- 33 209—257. Ἐχιδναὶ δὲ οὐχ ὅμοιαι πανταχοῦ, οὐδ' ἂν εὗροις ἐχούσας αὐτὰς ἴσον τὸ μέγεθος· αἱ μὲν οὖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ μεγάλαι εἰσὶ πάνυ, τὰς δὲ γε μικρὰς ἡ Εὐρώπη τρέφει καὶ τῆς Εὐρώπης μάλιστα ὅσα τραχέα ἐστί, τὰ τῶν Μεγαρέων ὄρη, καὶ ὅσα ἐστὶ δυσπρόσοδα τῆς Αἰτωλίας καὶ χαλεπά, Κολοφῶνος δὲ τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ τὰ ὄρη τοὺς μεγάλους ἔχει <σ>. Τούτων δὲ τὸ μὲν μέγεθος ὑπεροργυιαῖον, τὸ δὲ εἶδος αἱ θήλειαι αὐτῶν εἰσὶ που τοιαίδε· τὰς κεφαλὰς πλατείας ἔχουσι, καὶ εἰσιν ἄλλως παχεῖς πᾶσαι, τὰς δὲ οὐρὰς σιμωτέρας ἔλκουσι, τὸ δέρμα ὁμοίως πεφολιδῶται, τὴν ιδέαν τραχεῖς, τὴν κίνησιν βραδεῖς, ὑπονωθέστεραι ἔνθα καὶ ἔνθα ἀποκλίνουσαι ἐν ταῖς σφῶν πορείαις· οἱ δὲ ἄρρενες μὲν αὐτοὶ οὐχ ὁμοίως παχεῖς, τὸ δὲ μῆκος ἀδιάφοροι, εἰς ὅξυ λήγουσιν αἱ κεφαλαὶ τούτων, τὰς δὲ οὐρὰς ἐναντίον ταῖς θηλείαις ἔχουσιν· ἐκείναις μὲν παραπλησίως τὰς φολίδας φέρουσι καὶ εἰς τὴν κίνησιν καὶ οἶδε οὐ ταχεῖς· πυρώδεις μέντοι τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὕφαιμοι δεινῶς, διπλῇ δὲ ἡ γλῶσσα καὶ προΐσχεται ἥδε ὑπὸ τῶν θηρίων. Ὀδόντας δὲ ἔχουσιν ὁ μὲν ἄρρην δύο, εἰς δὲ διπλάσιον ἡ θήλεια, ὑπὸ δὲ τοῖς οὐλοῖς οἶδε κρυπτόμενον τὸν ἰὸν ἔχουσιν· ἡνίκα δ' ἂν ἀνθρώπου σώματι προσελθὼν ἄψηται τοῖς ὀδοῦσι, τμηκαῦτα, οὐπὲρ ἔκρυπτε τὸν ἰὸν τὸ θηρίον τοῦτο, τὸν τόπον καθαρῶς δείκνυσι.
- 34 Τὴν δὲ ιδέαν οὐχ ὁμοίαν ὁ ἰὸς τούτων τῶν ἐρπετῶν οὐδὲ τὴν αὐτὴν παρέχεται, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε μὲν ὑποφαινόμενος ὥς ἔλαιον, ποτὲ δὲ οἶον αἱματώδης, καὶ ἄλλοτε δείκνυσιν ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀέρος χροιάν, καὶ ἄλλοτε δείκνυσιν οὐδεμίαν τούτων. Ὅγκος δὲ γίγνεται, πρῶτον μὲν ἔρευθος περὶ τὸ πᾶν σῶμα τοῦ ταύτην ὑπομείναντος τὴν πληγὴν ἀνθρώπου· μετὰ δὲ τοῦτο φοινίσσεται, καὶ ὥχρον εἶτα καὶ νεκρῶδες ὑπὸ τοῦ κακοῦ κατασταθὲν φλυκταίναις τε ἐξηνηθηκὸς δείκνυται καὶ φλογώσεσι ἐπιλαμβάνουσι· μετὰ δὲ τὸ ἐν βάθει πλῆθος τοῦ ὑγροῦ συρρυνὲν ἀναδίδωσιν ἰχῶρας, καὶ ἔλκη πανταχοῦ τοῦ σώματος ἰσχυρά· σήπεται τοίνυν ἐν τούτοις ἐπινεμομένου τὸ πᾶν καθάπερ πυρὸς τὸ δηχθὲν σῶμα ὑπὸ τῆς ἐχίδνης, λυγμός τε ἐπὶ τούτοις καρτερός καὶ ἀπονεύσεις τοῦ αὐχένος γίνονται καὶ ἐγκλίσεις συχναὶ ἔνθεν καὶ ἔνθεν παρὰ μέρος, ἱλιγγοί τε ὡσαύτως καὶ δυσθυμία καὶ βαρύτης ὁμοίως περὶ τε τὰ σκέλη πολλὴ καὶ αὐτὴν τὴν ἰξύν, καρηβαρία τε ὅτι πλείστη καὶ σκοτοδινία συνεχεῖς καταλαμβάνουσι τὸν κάμνοντα, καὶ ποτε μὲν ὑπὸ δίψης οὕτως ὥσπερ φρυγόμενος συνέχεται, πολλάκις δὲ δὴ ῥίγει σφοδρῶ καὶ ἀμηχάνῳ πιέζεται, καὶ οἶον ὕδατος λυποῦντος λίαν αὐτὸν ψυχροῦ οὕτως ἀνιάσθαι δοκεῖ· καὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε ψυχρότερος αὐτῷ τοῦ κρυστάλλου περιχεῖται ἰδρώς, καὶ ἔμετοι χολώδεις ἀκριβῶς γίνονται, χρῶμα δὲ ἀμείβει ἐκ χρώματος, ποτὲ μὲν μέλας ὁ πληγεὶς, ποτὲ δὲ κυανοῦς, ἄλλοτε ὥς ἄνθος χαλκοῦ, ἄλλοτε ἄλλο τι καὶ ὥς ἂν τύχη φαινόμενος. 258—281.
- 35 Ὅμοιον δὲ τὸ εἶδος τῷ ἔχει ὁ κεράστης ἔχει, παρ' ὅσον ὁ μὲν αὐτοῖν τυγχάνει κεράτων ἄμοιρος, ὁ δὲ δὴ τοῦνομα ἐδέξατο ἀπὸ τοῦ πράγματος. Μορφαὶ δὲ τούτων εἰσὶν αὐτῶν ἐρπετῶν δύο, καὶ τῷ μὲν αὐτοῖν τέσσαρα, θατέρῳ δὲ ἀνέχει κέρατα τῆς κεφαλῆς δύο. Εἰσὶ δὲ τὴν χροιάν οἶδε καθάπερ ἡ τέφρα· τῶν ὀδῶν δὲ εἰσὶν αἱ τούτων ἐγγὺς διατριβαί, ναὶ μὴν καὶ παρὰ τὴν ψάμμον ἡδέως ἔρχονται. Διαλλάττει τοίνυν κατὰ πολὺ ὁ κεράστης τοῦ ἔχεως τῇ πορείᾳ ταύτῃ, ὅτι ταχεῖαν μὲν μάλλον καὶ κατ' εὐθὺ ὁ ἔχis ποιεῖται τὴν ὁδόν, ὁ δὲ οὐ μόνον σκολιὰν καὶ ταῖς ἀποκλίσεσι κεχηρμένος πλείοσιν βραδίων ἔρχεται ἐφ' ὅπερ ἂν σπεύδῃ, ἀλλ' οἶον ὀλκάς, ἐπιπεσόντος αὐτῇ ἐναντίου καὶ δυσχεροῦς καθάπαξ πνεύματος, ἐπὶ τὸν ἕτερον τῶν τοίχων πλεῖν ἀνάγκην ἔχει, καὶ ἡ τούτου τις πορεία τοιαύτη φαίνεται. Τὸ δὲ δῆγμα τοῦ θηρίου τοῦδε

πελιδνὸν ποιεῖ τὸν τόπον, καὶ ἐπ' αὐτῷ ὄγκος ἐγείρεται· φλύκταιναι δὲ καὶ μᾶλλον ταῖς ἀπὸ τῶν ὄμβρων παρειοικυῖαι πομφόλυξιν ἐπιγιγνόμεναι τῷ πλήγματι, τὰς ὀδύνας ἀμβλυτέρας παρασκευάζουσι γίγνεσθαι, ἢ περ τὸ δῆγμα τοῦ ἔχεως παρέχειν τοῖς ἐξ αὐτῶν πληγεῖσιν ὀδύνην πέφυκεν. Οὐ παραχρῆμα δὲ τοῦ κεράστου τὸ πλήγμα ἀναιρεῖ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐνάτην ἡμέραν τὸν τρωθέντα ἄγει. Βουβῶνες δὲ καὶ ὄσφυς τοὺς τοιούτους ἐπιτρίβουσι καὶ λίαν κάμνουσι, δυσθυμῖαι τε ἐνοχλοῦσι, καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης τὸν πάσχοντα συνέχει δυσχερῇ. Μόλις τε καὶ δυσχερῶς τὴν ψυχὴν ἀπαλλαττομένην τοῦ σώματος ἔστι θεάσασθαι καὶ θρήνων οὐ μακράν. 282—319. Τὸ μὲν δὴ ὄνομα ὁ αἰμόρρους ἀπὸ τοῦ εἵδους τοῦ καθ' αὐτὸν τὴν προσηγορίαν ἐδέξατο, αὐθις δὲ ἡ κλῆσις παρὰ τοῖς ἐξ αὐτοῦ γιγνομένοις τῶν ἔργων ἔλεγχος γίγνεται. Τὴν μὲν οὖν δίαιταν ποιεῖται καὶ τὰς καταδύσεις ὁ αἰμόρρους οὗτος ἐν δαπέδοις τε καὶ τραχέσιν ἱκανῶς χωρίοις θαμνώδεσιν οὐχ ἥκιστα καὶ ὀρείοις τόποις.

36 Ὅμως ἐν τούτοις καταδυόμενος μετὰ κόρον ἀναπαύλης τε ὡς τὰ πολλὰ καὶ ὕπνου λαγχάνει. Ἔστι δὲ αὐτῷ τὸ μὲν μῆκος οὐδὲν μᾶλλον ποδός, πάχος δὲ ἄρχεται μὲν αὐτῷ εἶναι καὶ ἐστὶ τῆς κεφαλῆς ἅπο τοιοῦτος πλησίον, ἀπολεπτύνεται δὲ εἰς τὴν οὐράν, καὶ ἐστὶν μύουρος. Ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν χρῶμα οὐκ αἰὲν μὲν μέλας· ἔστιν γὰρ ὅτε καὶ φλογώδης γίγνεται μεστὸς δὲ ἐπὶ τὸν αὐχένα, τῶν κάτω μερῶν εἰς λεπτότητα ἱκανῶς ἀποτελεσμάτων <των>. Κέρατα δὲ φορεῖ δύο κατὰ τοῦ μετώπου, λεπτὰ μέντοι ταῦτα καὶ ἀφανῆ, καὶ τὰ τῶν ἀκρίδων μιμούμενα. Ὁ αὐτὸς δὲ καὶ σχεδὸν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῇ ἀκρίδι ἐστίν. Ὅρᾳ δ' οὖν φοβερόν, καὶ πῦρ ἐκλάμπουσιν οἱ ὀφθαλμοί· ἄλλως τε καὶ ἡ κεφαλὴ φρικτῶδὲς τί ἐστίν· ὑποκινούμενον γὰρ τὸ κάτω δείκνυσι γένειον καὶ σκιὰν παρέχον ἔν τε τοῖς ἐλιγμοῖς καὶ καμπαῖς, ὅπότεν οἴχεσθαι ἀπίον που δεήσειεν αὐτό. Τὴν μέντοι κίνησιν ὁ αἰμόρρους ἐστὶν καθ' ἑαυτὸν βραδὺς καὶ παραπλήσιος τῷ κεράστῃ. Διέξεισί γε μὴν ἀψοφητί, καὶ οἷον ἐπινεμόμενος τοῖς καλάμων φύλλοις βραχύτατον ψόφον ἀποτελεῖ. Ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸν τρωθέντα ὑπ' αὐτοῦ συμβαίνει ἐκ παντὸς τοιούτοις ἄρα συσχεθῆναι κακοῖς, καὶ οἷοις ἂν τις περιπεσὼν ποτε οὐκ ἂν διαφύγοι. Πρῶτον μὲν γὰρ οἰδαίνεται, μετὰ δὲ οὐ πολὺ τὴν χροιάν κυανὴν δείκνυσιν, ὀδυνᾶται περὶ τὴν καρδίαν, ὠγκωμένην ἔχει τὴν γαστέρα, αὐθις ἐκκρινομένην αὐτὴν καὶ διαχωροῦσαν, νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ἔξεισι μὲν αἷμα διὰ ῥινῶν, ἔξεισι δὲ ὁμοίως αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν ὠτων, φέρεται δὲ καὶ διὰ τοῦ στόματος ὁμοίως αἷμα μεμιγμένον χολῇ, ἀλλὰ τοι καὶ μετὰ τῶν οὖρων ἀτάκτως καταφερόμενον αἷμα ῥύϊσκειται, καὶ τὸ δέρμα ῥήξεις ὑπομένει, ἔξω χωρεῖν ἐπιγενομένου καὶ δι' αὐτῶν τούτων τοῦ αἵματος. Γένοιτο μὲν δὴ μηδαμῶς πώποτε μηδεὶς τῆς θήλεως αἰμορροΐδος ὑπὸ τῷ δῆγματι, μηδὲ ὑποπεσεῖν ὅλως τινὰ τῇ ταύτης ὑπάρξειεν ἀμηχάνῳ πληγῇ.

37 Οὐ γὰρ ἂν μὴ ἀθρόως μὲν τοῦ τοῦτο παθόντος οἱ ὀδόντες ἀναπεμφθεῖεν πρότερον θραυσθέντες ἀθρόως ὑπὸ τοῦ αἵματος, ῥυήσεται δὲ καὶ δι' αὐτῶν πάνυ πολὺ τῶν ὀνύχων αἷμα. Εἰ τοίνυν ἀληθὴς ὁ λόγος ὁ λέγων περὶ τῆς Ἑλένης οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὅτι, ἡνίκα ἡ Ἑλένη, φησὶν, ἀπηλλάττετο ἐκ τῆς Τροίας, ἐξώσταις χρησαμένης ἀνέμοις τῆς νεώς, εἴτα καταράσης εἰς Αἴγυπτον (Θῶνις δὲ ἦν τῆς χώρας ταύτης ὁ τότε βασιλεύς), τὸν κυβερνήτην Κάνωβον ἐξελθόντα τῆς νεώς ῥαστώνης ἔνεκα δὴ τινος καὶ ψυχαγωγίας, ἀγνοήσαντα ἐπιπεσεῖν τότε δὴ θηρίῳ τοιούτῳ. Τὸ δὲ θηρίον ἐκεῖνο, ἐπειδὴ παρὰ τοῦ Κανώβου προσθλιβὲν ἦσθετο, προσαψάμενον τοῖς ὀδοῦσιν αὐτοῦ τῷ σώματι τὸν ἰὸν ἐγχείει. Ὁ μὲν οὖν Κάνωβος αὐτόθι καὶ παραχρῆμα ἀπόλλυται ὑπὸ τοῦ θηρίου, αἰμόρρους δὲ ἡ θήλεια τῇ Ἑλένῃ δίκην οὐ μεμπτὴν ὑπίσχει· θραύεται τοιγαροῦν ὑπ' αὐτῆς πληγεῖσα τῆς ἀκάνθης μέσον· εἴτα, τῶν συνεχόντων δεσμῶν διαρραγόντων τῆς ῥάχεως καὶ διαιρεθείσης οἷον μέσης καὶ διακλασθείσης, τὸ ἀπ' ἐκείνου μετὰ ταῦτα δέδωκεν ἡ φύσις τοῖς ἐρπετοῖς τούτοις τοῦ πάθους τὴν μνήμην διασώζειν. Οὐκ ἂν οὖν μὴ ἴδοις τὴν τε αἰμόρρουν καὶ κεράστην χωλεύοντάς τε τὸ καθ' αὐτοὺς καὶ τοῦ κινεῖσθαι δίκαια ἀπεστερημένους. 320—333. Παρέοικεν δὲ ὁ σηπεδὼν ἄλλο μὲν οὐδὲν τῷ

αίμόρρῳ, τὸ δὲ εἶδος μόνον· τὰ μέντοι ἄλλα οὐχ ὁ αὐτός ἐστιν. Ὅμοιος γὰρ οὗτος ἐν μὲν ταῖς πορείαις προσπταίνοντι, κατὰ παντὸς δὲ παρέχεται τοῦ σώματος τρίχας· ναὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τάπητος εὐανθοῦς ὅδε που δείκνυσιν τὴν χροιάν, καὶ τοῦ μετρίου μείζονα μὲν τὴν κεφαλὴν φορεῖ ἀποδέουσιν δὲ τοῦ λοιποῦ σώματος, καὶ σκολιὰν ἄλλως ἐφέλκεται οὐράν.

38 Ὅ μὲντοι δηχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τῷ λίαν αὐτὸν ὀδυνᾶσθαι, οὐδὲ τὸν θάνατον διαφεύγει, νέμεται δὲ ὁ ἰὸς τούτου καὶ κομιδῇ χωρεῖ <καὶ> κατὰ παντὸς τοῦ πληγέντος ὑπ' αὐτοῦ σώματος περιρύεται. Ἰσχυαίνεται δὲ ἀνανθεῖσα καθάπερ ἐκ πυρὸς ἡ κεφαλὴ τῶν ἐν αὐτῇ τριχῶν <ρύεισιν>, ὥστε μὴδὲν ἀπεικέναι δοκεῖν μαρνανθεῖσι τῷ γῆρᾳ ἀκανθῶν ἄνθεις, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς τῶν ὀφρύων αὐτῶν τρίχας καὶ τὰς τῶν βλεφάρων ἀλικομένους τῷ κακῷ καὶ μαρνανομένους ἐν ταύτῳ ἔσται σοὶ θεᾶσθαι, μέλη δὲ ἐκεῖνα τοῦ δηχθέντος τριχῶν ἔρημα γιγνώμενα λέπραν καὶ ἔφηλιν καὶ ἀλφουὺς ταῦθ' ἔξει ἐπακολουθοῦντα. 334—358. Τῇ ἐχίδνῃ κατὰ πολλὰ ὅμοιος ἡ διψάς, τὸ μὲν μήκος ἔχουσα ἐκείνης ἔλασσον, ἐνεργοτέρα δὲ ἀποκτείνειν ὥς ὅτι μάλιστα ὑφ' ἑαυτῆς τὸν πληγέντα θάττον. ἔχει δὲ τὴν μὲν οὐράν μελαινομένην ἀκριβῶς ἥδε κατ' αὐτὴν τὴν ἄκραν, τὸ δὲ δῆγμα αὐτῆς δεινῶς αἶθει τὴν καρδίαν, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ κακόν, καὶ μεταδίδωσι τῷ παντὶ δηλαδὴ σώματι. Γίνεται δὲ ἀμήχανος περὶ τε τὸ στόμα καὶ τὰ χεῖλη αὐχμὸς τοῦ τρωθέντος λίαν, ἰάσασθαι τε τὸν πόνον τὸν ἀπὸ τοῦ δίψους ἐπιτιθέμενον αὐτῷ οὐχ οἷός τ' ἐστὶν τοῦ λοιποῦ, οὐδὲ μὴν τὴν τάλαιπωρίαν. Ἀπαγορεύων γοῦν τοῖς παροῦσι, καὶ οὐκ ἔχων ὅτῳ καὶ χρήσεται, ἐλθὼν ἐπὶ πηγὴν τινα ἢ αὐτοῦ <τοῦ> φρέατος πλησίον ταῦρος ὥς τις διψῶν καὶ οὗτος ἔρχεται ἐπὶ τὸν ποταμόν, εἴτα ἀπλήστως ἔχων τοῦ ὕδατος, τούτου ἐμφορεῖται πολλοῦ, καὶ οὐκ ἀνίσιν εἰς τοσοῦτον, ἐς ὅσον οὗ τῆς γαστρὸς ῥαγείσης, ἔξω τὰ ἐν αὐτῇ πάντα μετὰ τοῦ ὕδατος ἐνεχθεῖη.

39 Φέρεται γὰρ μὴν κατ' αὐτὰ που τοιοῦδε τις λόγος, ὅτι, ὀπηνίκα, φησὶν, διενείματο ὁ Ζεὺς τὴν ἀρχὴν μετὰ τῶν ἀδελφῶν, καὶ εἶχεν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ, Διὶ δὲ ἔμελεν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐβασίλευεν, δόξαν δὲ οὕτω, τοὺς ἀνθρώπους αὐτῷ τῆς νεότητος ἐσέμνυνεν περιφανῶς δώρῳ, ὅτι αὐτῷ κατεμήνυσαν τὴν κλοπὴν τοῦ πυρός. Ἄλλ' οἱ μὲν τὴν νεότητα ἐκ Διὸς λαβόντες ἴνα αὐτῇ χρῶντο, ἀβουλίας τε καὶ ἀφροσύνης ἔργον εἰργάσαντο, οὐ γὰρ δὴ μή, μεθέντες, ἀπώναντο αὐτῆς. Ἐπισάξαντες δὲ ὄνον, ἐπέθεσαν αὐτήν, μετὰ δὲ οὗτος μὲν ἀπῆε τὴν ὁδὸν ὁ ὄνος, καταλαμβανόμενος δὲ ὑπὸ δίψης πικρῶς καὶ πνευστιῶν λίαν ἔρχεται ἐπὶ τὸν φωλεόν, ὥς ὁ λόγος, τότε τοῦ θηρίου τούτου· ἐκ Νυμφῶν δὲ ἦν ἐπιτραπὲν τοῦτο, κρήνης εἶναι φύλαξ· ἐδεῖτο οὖν ἐλθὼν εὐθέως τοῦ θηρίου τούτου, ἄκεσιν παρ' αὐτοῦ δέξασθαι τῶν λυπούντων αὐτὸν καὶ ἀπαλλαγῆναι· ὑπισχνεῖται παρῆναι ταῦτα τὸ θηρίον, ἦν καὶ <ὁ> ὄνος ἄφ' ὧν περ ἔχων ἔρχεται φορτίων παρασχεῖν βουληθῇ, καὶ διὰ τοῦτο ἐξ ἐκείνου τὰ μὲν θηρία ἀποτιθέμενα τὸ γῆρας αὐθις ἐπ' ἀνέρχεται εἰς τὴν νεότητα, τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἐπίκηρον γένος ἀνέχεται περιμένον τὰ τοῦ γῆρας κακά, οὐδὲ ἀποξύσασθαι δύναται. Ἐντεῦθεν μὲν οὖν τὸ διψῆν τούτῳ προσετέθη, καὶ καλεῖται διψάς τὸ θηρίον, θάνατον δὲ ὀξύτερον ἐπάγει οἷς ἂν ὑπάρξειεν πληγῆναι παρ' αὐτοῦ, ὅτι καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ δίψης τοὺς τρωθέντας ποιεῖ. 359—371. Οὐδὲν ὁ χέρσυχρος ἀπεικέναι δοκεῖ τὸ εἶδος ἀσπίδος, οὐδὲ οὐκ ἀναπίμπλησι τὸ σῶμα δυσχερείας τινός, ἦν προσψαύση μόνον τοῖς ὁδοῦσι. Πρῶτον μὲν γὰρ βαρυτάτη τις ὁδὸς καὶ δυσώδης λίαν αὐτοῦ διὰ παντὸς χωρεῖ, ἔπειτα διὰ τοῦ βάθους ἰόντος τοῦ δεινοῦ καὶ ὥς ὅτι μάλιστα τρέποντος, ἰσχυροὶ τε ἀληγδόνες τὸν πληγέντα ἄπαυστοι, καὶ ὅλος ὀγκοῦται, συχναί τε ἐπὶ τούτοις ζέσεις καὶ φλύκταιναι ἐπὶ παντὶ φλύονται. Γίνεται δὲ τῷ χερσύδρῳ τούτῳ δίαίτα πρῶτα μὲν ἐν λίμνῃ, ποιούμενῳ τοὺς ἐν ταύτῃ σῖ <τον> βατράχους, μετὰ δὲ ταῦτα ξηρανθείσης ὥς ἐν θέρεϊ τῆς λίμνης ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ σφόδρα φρυγείσης, ἔρχεται ἐπὶ τὴν ἐν χέρσῳ μονὴν αὐτίκα, καὶ ποιεῖ <ται> δίαιταν, αὐαινόμενος μὲν λίαν ὑπὸ τοῦ ἡλίου, διψῶν δὲ καὶ δυσφορούμενος εἴσω τὴν γλῶτταν τῶν γνάθων ἔχειν οὐχ οἷός τ' ἐστὶν, ὑποδείκνυσιν δὲ ὥς φοβερόν, τότε μὲν

προβεβλημένην ἔχων αὐτήν, τοτὲ δὲ οὐκ ἔχων, καὶ πάλιν ὑποκινουμένην καὶ ἄλλοτε ὑπερκύπτουσιν τοῦ δέοντος πλέον.

40 Ἦλαχεν δὲ ἄρα αὐτῷ καλεῖσθαι χερσὺδρῳ, ὅτι καταλιπὼν ἐκείνας τὰς ἐν τῷ ὕδατι διατριβὰς ἀντηλλάξατο καὶ ἔχει τὸ τῆς γῆς χωρίον, ἔνεκα δὲ τῆς χροιάς φαυλότατός ἐστι πρὸς τοῖς ἄλλοις. 372—383. Καὶ τὸ μέγεθος ἐλάσσον <α> καὶ τὴν κίνησιν βραδυτέραν τὴν ἀμφίσβαιναν τοῦ χερσὺδρου ὥς ἐστι μάνθανε, καλεῖται δέ γε ἀμφίσβαινα, καὶ ταύτην ὀνομάζειν ἀπὸ τοῦ πράγματος μὴ παραιτοῦ, ὅτι κατ' ἀμφοτέρας ἔρπουσαν αὐτήν ἐστι τὰς κεφαλὰς ὁρᾶν. Διέστηκε δὲ ἡ ἑτέρα τῆς ἑτέρας κεφαλὴ τοσοῦτον, ὅσον περ τὸ μήκος τοῦ θηρίου. Ὅξυ δὲ ὁρᾶ οὐδετέρα αὐτῶν, ἀλλ' ἀμαυρὸν καὶ ἀσθενὲς τοῖς ὀφθαλμοῖς βλέπει, ἔχει δὲ ἰσχυρὸν μὲν δέρμα, γῆ δὲ παρέοικεν, καὶ ἐστι <ἐς τὸ> πᾶν ἄλλως κατάστικτος. Τοῦτο δ' οὖν τὸ δέρμα κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔαρος, ὁπνῆκα τὸ θηρίον τοῦτο προκύπτειν ἄρχεται τοῦ φωλεοῦ καὶ ἐστὶν ὑποτεθραμμένον πρὶν ἢ τὸ κοκκύγων γένος λαλεῖν ἐριτραπὲν ἄρξῃται μετὰ τὸν χειμῶνα, ἢν βουληθῇς τοῦτο ἀποδείρας ἔχειν, κοτίνου κλάδους λάμβανε, εἴτα ἐπάγων τῷ θηρίῳ τούτῳ πληγὰς οὕτως ἀπόδερε· οὐ γὰρ μὴ ἔσται ποτὲ ὁ διαφυλάττων αὐτὸ ἐνδεής, οὐδ' ἀποτυγχάνων βοηθείας, ὁπόταν ὑπὸ χειμῶνος τὰς χεῖρας κακῶς ἢ τὰ νεῦρα ἔχων τις ἐκ τοιαύτης νόσου διατεθῇ.

41 384—394. Ἔστι δὲ ἡ αὕτη καὶ παραπλησία τὴν ιδέαν ἡ σκυτάλη τῇ ἀμφισβείνῃ, ἀλλ' οὖν τῷ τε ὄγκῳ διαλλάττει καὶ μήκει τοσοῦτον ἐκείνης, ὁπόσον δικέλλης στελειᾶς πάχος πλέον ἢ σμινύης ἔχει, ἢ καὶ τῶν ἐν τοῖς διύγροις τρεφομένων χωρίοις κατὰ γῆς εὐλέων ἔντερα γῆς, οἶμαι, αὐτὰ οἱ πολλοὶ καλοῦσιν. Αὕτη τοίνυν αὕτη ἡ σκυτάλη, ἐξεληθόντος μὲν ἤδη καὶ διαδραμόντος τοῦ χειμῶνος, ἐπιλάμπσαντος δὲ τοῦ ἔαρος, τῆς ἐπὶ τὸ μάραθον ῥαθυμεῖ πορείας οὐδ' ἀφικνεῖται πλησίον ἐπίτηδες αὐτοῦ, ἵν' ὥσπερ καὶ αὕτη τὰ λοιπὰ θηρία τοῖς ἀκρέμοσι τὸ γῆρας ἐξαποδύσῃται, ἀλλ' ἐπιχωρεῖ τοῖς ἀγρίοις καὶ δυσβάτοις τόποις ὕπνον αἰρουμένη καὶ τῇ τυχύσῃ γῇ χρωμένη διατροφῆς χάριν, ἔνεκα δὲ τοῦ πιεῖν, οὐδ' ἂν πάνυ δίψῃ συνέχηται, ἐφ' ὕδωρ ἔρχεται. 396—410. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ σοι τοῦ βασιλέως τῶν ἐρπετῶν πέρι ἐθέλω διελεῖν, καὶ ὥς τὸ μὲν ἰδεῖν αὐτὸν βραχύτατός ἐστιν, ὑπεραίρει δὲ τῇ δυνάμει τῶν ἄλλων οὗτος καὶ ἰσχύει πλέον. Ξανθὸς μὲν οὖν ἐστὶ τὴν ιδέαν, τὴν μέντοι κεφαλὴν ὀξυτέραν φορεῖ, μήκος δὲ περὶ που παρέχεται παλαιστῶν ἐννέα. Τὴν σπεῖραν οὐκ ἔστι συνηγμένος, ἀλλὰ ἐφήπλωται διὰ παντός. Φοβερὸς δὲ δοκεῖ τοῖς ἄλλοις εἶναι πως καὶ ἐστὶν ἐρπετοῖς· οὐκ ἂν ὑπομείνειεν αὐτοῦ τῆς φωνῆς τὸν ἦχον ἐπὶ νομῇν ἢ ποτὸν ἄλλως παραγιγνομένου ἢ αὐθις ἐπανερχομένου εἰς κοίτην περὶ μεσημβρίαν, ἀλλ' ἐπὶ φυγὴν τὰ θηρία, ἢν μόνον ἀκούσῃ τῆς φωνῆς ἐκείνου παρ' αὐτὰ τρέψεται. Τρώσας δὲ ἦν τινα καὶ τύχη ὅδε <ὄν> ὀνομάζουσι βασιλίσκον, ἀπορρεῖν μὲν τὰς σάρκας, διαλύεσθαι δὲ καὶ τὰ μέλη τοῦ τρωθέντος ποιεῖ. Οὐκοῦν οὐδὲ παρ' ὀρνίθων ἴδοις ἂν τουτονὶ τὸν νεκρὸν κατεσθιόμενον, οὐδὲ ὑπὸ κυνῶν εἰσαυθις, οὐδὲ ὑπ' ἄλλων ἐλκόμενον ἀγρίων καὶ σπαραττόμενον θηρίων, ἐπεὶ πονηρὸν τὸ σῶμα καὶ δυσχερὲς λίαν ἀποπνεῖ αὐτὸ δὴ τοῦτο τοῖς πλησιάζουσι προσετέθη.

42 Ἦν δὲ καταληφθεὶς ὑπ' ἀνάγκης τινὸς οἰωνὸς οἶον μὴν ἢ κύων τῷ νεκρῷ τούτῳ προσελθὼν τῆς ἀπ' αὐτοῦ τύχῃ καὶ μετὰσχῃ βορᾶς, αὐτοῦ που κείσεται παραχρῆμα, καὶ παρὰ τὸν νεκρὸν ἐλθὼν ὁ τοιοῦτος νεκρός. 411—437. Τὸν μέντοι δρυῖναν ἐπίστω σαφῶς οὕτως ἔτι μὴν καὶ τὴν τούτου φύσιν· χέρσυδρον μὲν γὰρ αὐτὸν οἱ πολλοὶ καλοῦσιν, ὅτι ἀπολιπὼν τοὺς ὕδρηλους καὶ λιμνῶδεις τόπους, παρ' οἷς ἐποιεῖτο τὴν δίαιταν, ἐπὶ τοὺς ξηροὺς ἔρχεται καὶ αὐχμῶδεις λίαν· μετὰ δὲ ἕτεροι δρυῖναν τὸν αὐτὸν λέγουσι, διότι καὶ ταύτης ὑπεριδὼν, ἥσπερ ἐτύγχανεν, ἐλόμενος ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς καὶ τοῖς ἄλλως τόποις τραχυτέροις οὗτος δίαιταν καὶ μονήν, διωκόμενος ὑπὸ οἴστρου καὶ κεντούμενος ἐπὶ τε τὰς δρυὺς καταφεύγων ἔρχεται καὶ ἐπὶ τὰς φηγούς, καὶ χρῆται τούτοις πρὸς οἴκησιν, ὃν τρόπον χρῆται καὶ τοῖς θάμνοις πρὸς τὸ

ἐγκαθεύδειν. Ὑδρῷ δὲ ἐοικώς, τὸ καθαρὸν καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τὸ μέλας εἶναι ὥσπερ ἐκεῖνος διασώζων, τραχυτέραν ἔχει τὴν κεφαλὴν, ὁδμὴν δὲ βαρεῖαν ἱκανῶς καὶ ἀνυπόστατον τὸ πᾶν αὐτοῦ σῶμα παρέχεται, καὶ οἶον ἢ ἵππου δορὰ ἐξόζει χαλεπὸν σαπεῖσα καὶ δυσανάσχετον, ὁπότεν αἰτὶς τῶν σκυτοδεψῶν παραδοθῇ χερσίν, σῆψιν ὑπομείνασα πολλὴν καὶ διαμύδησι <ν>, τοιοῦτον οἱ πληγέντες ὑπὸ τοῦ δρυῖνα ἢ κατ' αὐτῆς οἶον τῆς ἀγκύλης ἢ τοῦ ποδὸς κάτω, χαλεπὴν οἶον καὶ μοχθηρὰν διὰ παντὸς ἄγουσι τοῦ σώματος πνοήν, καὶ περὶ μὲν τὸ τετρωμένον μέρος ὑπὸ τοῦ θηρίου ὄγκος ἀμήχανος ἐγείρεται, ἔρευθός γε μὴν οὐκ ἔτι οὐδὲ αἱματώδεις τι ἐπανθεῖ τῇ χροιά, ἀλλὰ μελαίνεται. Παραφροσύνη τοίνυν ἐπὶ τούτοις καὶ σφόδρα τῆς φωνῆς παράλυσιν ἐπιλαμβάνει τὸν πάσχοντα· αἶ τε γὰρ ὀδύναί συνεχουσι, καὶ ἐπὶ ταύταις τὰ δυσχερῆ ἐν ὀφθαλμοῖς τυγχάνοντα τῆς κακοπαθείας αἷτια γίνονται παντάπασιν τῆς παραφροσύνης· ξηρότης τε οὖν οὐκ ὀλίγη καὶ σῆψιν τῶν σαρκῶν ταχεῖα καὶ ἐνακμάζουσα, νεμομένου κατὰ ταῦτα πανταχῇ τοῦ ἰοῦ, ἐξ ἀνάγκης ἐπιλαμβάνει, ὀλιγωρίαί τε ὡς πλεῖστοι καὶ σκοτός φέρεται κατ' ὀφθαλμῶν, χάσμη τε πρὸς τούτοις καὶ βαρύτης ἀλλήλοις ἐπισυμβαίνοντα τὴν τῶν οὖρων ἐποχὴν ἐργάζεται σφόδρα, ὕπνος τε ἅμα τῷ ῥέγειν καὶ λυγμὸς καρτερὸς ἐπισυναφθέντα πρὸς τῷ ποτε μὲν χολώδεις, ποτὲ δὲ αἱματώδεις ἐμέτους γίνεσθαι, δίψα τε ἀμήχανος καὶ τρόμος ἰσχυρὸς ἐπ' αὐτὸν ὕστερον ἐνελθόντα κομιδῇ πονηρὸν αὐτῷ κατασκευάζουσι τὸν θάνατον.

43 438—457. Ἔσει τοίνυν ἡγνοηκώς οὐδὲ τὸν δράκοντα τὸ κατὰ σε, οὐδέ σε λήσεται, ἦν προσίδης μόνον αὐτόν, ἀπὸ τοῦ σχήματος· τὸ μὲν οὖν μῆκος τῷ θηρίῳ εἰς πλῆθος ἐξήπται τὴν δὲ χροιάν ἀνθοῦσαν δείκνυσιν κυάνου· ἐν Ἀσκληπιοῦ τετράφθαι λέγεται τουτονὶ παρὰ τὸ Πήλιον. Πελεθρόνιον μέντοι τὸν τόπον τοῦτον οἱ ταύτη καλοῦσιν· καὶ δρύες περιεστᾶσι πλῆθος αὐτὸν πολὺ, καὶ ἐστὶν ὁ τόπος κατηρεφής, οὐπὲρ τὸν δράκοντα τῆς κομιδῆς τοῦτον ἡξιῶσθαι λόγος. Ἰλαρὸς δὲ ἐστὶν ἄλλως καὶ γαυρεῖαν δοκεῖ· καὶ τρίστοιχοι μὲν εἰσιν οἱ ὀδόντες αὐτῷ, ὀφθαλμοὶ δὲ ἰλαρὸν βλέπουσι καὶ ὁ πώγων ἐπανθεῖ τοῦ χρυσοῦ. Ὅντινα δ' ἂν κατεπελθὼν οὗτός ποτε γένηται, τοῦ πληξαι κἂν ὀργῆς ὧν τύχη ἀνάπλεως, λυμαίνεται οὐδέν, ἢ τοσοῦτον μόνον εἰς ὀδύνην ὑπ' αὐτοῦ τὸν πληγέντα ἄγει, εἰς ὅσην περ ἂν καὶ μῦς ἐκεῖνον ἐνδακῶν ἤνεγκεν, καὶ αἵματος φορὰν τοσαύτην, ὅσην περ ἂν ἐκ τοῦ τραύματος τοῦ παρ' ἐκείνου, συμβᾶν οὕτως, ἐπακολουθήσῃ. Ἔστι γε μὴν ἐχθρὸς τῷ ἀετῷ, καὶ μισεῖται λίαν, ὅτι αὐτοῦ διαφθείρειν οὐκ ἀπέχεται τὰ ἔγγονα, ἀλλ' ἐπὶ τὴν καλιὰν ἐλθὼν ἐπιτίθεται μὲν, ἦν τύχη, τοῖς ὠοῖς, ἐπιτίθεται δὲ τοῖς νεοττοῖς, πλημμελείας εἶδος ἀφιεῖς οὐδὲ ἓν, εἴτα κατεσθίει.

44 Πολλάκις δὲ καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ ἀετῷ ἔχοντι θήραν λαγωῦ ἢ βορὰν προβάτου τιθεμένῳ ποθέν, ἐξερπύσας ἔπεισιν ὁ δράκων. Ὁ δὲ ἐσθίειν μὲν ἐπελθόντος οὐκέτ' ἀνέχεται· τρέπονται δὲ ἐπ' ἀλλήλους οἶδε καὶ διαμένουσι μαχόμενοι, προκειμένης ἀμφοτέροις τῆς θοίνης εἰς φιλονικίαν. Ἐπιλαμβάνεσθαι δὲ περιπταμένου τοῦ ἀετοῦ, ἀράμενος ὁ δράκων τὴν κεφαλὴν ἄνω καὶ περιβλέπων πανταχοῦ, πρόθυμος γίνονται, καὶ ὁρμᾷ δράττεσθαι. 458—482. Οἱ τὴν Λῆμνον ἐπιστάμενοι (νῆσος δὲ ἐστὶν ἡ Λῆμνος, ἀνακειμένη τῷ Ἡφαίστῳ) καὶ τὴν δυσχεῖμερον Σαμοθράκην (ἀνέχουσι δὲ αὐταὶ μὲν ἐκ τοῦ προκειμένου πελάγους τῆς Θράκης καταντία τῆς Αἴνου, ἱερὰν εἶναι καὶ ταύτην τῆς Ἥρας λέγουσι· ποταμὸς μὲντοι ταύτην διαρρεῖ τὴν Αἴνον, καὶ ἐστὶν ὄνομα τῷ ποταμῷ Ἐβρος, ἔστι δὲ δὴ καὶ Ζωναῖον ὄρος καλούμενον, ἔνθα Ὀρφεὺς ἐκισθάριζεν καὶ εἶχεν ἄντρον ἢ Ἐκάτη) καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ χωρία οὐχ ἥκιστα ἐπίστανται τοῦτο τὸ θηρίον, ὃ τί ποτέ ἐστιν ὁ κεγχρίνας· ἐν γὰρ δὲ τούτοις τὰς νομάς τοῖς τόποις ποιεῖται. Προσετέθη δ' οὖν τῷ αὐτῷ ὄνομα ἐρπετῷ, καὶ καλεῖται λέων, ὅτι τῶν ἄλλων οὗτος ἔοικεν ἐρπετῶν διενηνοχέειν μὴ μόνον τάχει καὶ μεγέθει, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ εἶδει καὶ αὐτῇ <τῇ> ἰσχύϊ· ἔπεται τοίνυν τῷ πληγέντι αὐτίκα δὴ καὶ παραχρῆμα τὸ σῶμα τρέπεσθαι, ἰόντος τε εἰς

βάθος τοῦ ἰοῦ, καὶ τὸ πᾶν ἐπινεμομένου, ὕδερὸν τε εὐθὺς ἐπιλαμβάνειν τὴν γαστέρα, βαρείας τε ἀλγηδόνας ἐξ αὐτῆς γίνεσθαι, καὶ τὸν θάνατον ἥκειν καὶ διαλύεσθαι.

45 Ναι μὴν ἀλλὰ καὶ καὺματος ὄντος σφοδροῦ, ἰσταμένου θέρους, πιεζόμενος ὑπὸ λιμοῦ ἀνὰ τὰ ὄρη πορεύεται ζητῶν ἐξ αἰγῶν ἢ προβάτων αὐτῷ τινα πορίσασθαι τροφήν. Οἱ δὲ ἡγούμενοι τῶν προβάτων τυγχάνουσι ψυχάζοντες περὶ μεσημβρίαν· ὑπῆνεμον γάρ τι χωρίον ἐξευρόντες οἶδε, καὶ σκιὰν παρέχειν ὁπότεν ἦ καὺμα δυνάμενον τὴν ἀπὸ τῶν φυτῶν, ὀλίγον ἀποστήσαντες τῆς νομῆς τὰ κτήνη ἐνταῦθ' ἀπαγαγόντες προσαναπαύουσιν. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ Λῆμνον καὶ τὴν Σαμοθράκην ὁ κεγχρίνας ἀπεργάζεται ἐπιὼν καὶ λυμαινόμενος τοῖς ἐκεῖ θρέμμασι. Μηδεὶς δὲ οὕτως ἔστω θρασὺς μηδὲ μὴν ἄοκνος ἐκ λογισμοῦ, ὅστις ἐναντίος ἐλθὼν ποτε βουληθῆναι ἔχει τῷ θηρίῳ τούτῳ χωρῆσαι πρὸς μάχην· οὐ γὰρ ἂν μὴ οὐ πρῶτον μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς θεάς, ἔπειτα μέντοι καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῦ μανίας τε ἅμα καὶ θρασύτητος τοῦ θηρίου καταληφθεὶς, ἀλῶ, μετὰ ταῦτα δὲ περιπλακεὶς οἶον αὐτίκα ὑπ' αὐτοῦ καὶ περιειληθεὶς μυζηθεὶς τε αἷμα καὶ χωρήσας ὅλος διὰ τοῦ στόματος καταποθῇ. Ἄλλ' οὐ χρή τὰ δεινὰ περιμένειν, ἀπαλλαττόμενον δὲ ἅμα ταχύτητι τοῦ κινδύνου τὴν μὲν κατ' ἰθὺ πορείαν ἐλαύνειν οὐδαμῶς συμφέρον, ἐκτρέπεσθαι δὲ αὐτὴν ὠφελιμώτατον ὥς τὰ πολλά, καὶ ποτε μὲν χρή βαδίζειν τὴν ἐπὶ δεξιάν, ποτὲ δὲ τὴν ἐπὶ θάτερα ἀποκλίνειν μέρη· διεξόδους τε καὶ ὑποστροφὰς ποιούμενος συνεχεῖς καὶ ἐπαναζεύξεις, παραιρούμενος εὐρεθήσει τοῦτον δὴ τῆς ὁρμῆς τὸν θῆρα. Ταχύτατος γὰρ ὢν τὸ κατ' εὐθὺ ἐν ταῖς τῶν κάμπων περιστροφαῖς εὐρίσκεται βραδύς. Ὀδυνώμενος γοῦν τοὺς σφονδύλους καὶ αὐτὴν ἅπασαν τὴν ἄκανθαν ἐλαττοῖ τοῦ δρόμου. Τοιοῦτον ἄρα τὸν κεγχρίναν τοῦτον εἶναι αἱ πρὸς Θράκην νῆσοι παρέχονται. 483—492.

46 Ἔστι μὲν ταπεινὸς τὴν πρόσοψιν ὁ ἀσκαλαβώτης, τὸ δὲ δῆγμα οὐκ ἔστι ταπεινός. Διαγγέλλει δὲ ἡ φήμη περὶ αὐτοῦ ταῦτα, ὅτι ἡ Δημήτηρ ἀχθεσθεῖσα αὐτῷ δεινῶς ἐνεμέσησε καὶ ἀμυνομένη. Τριπτόλεμον γὰρ δὴ τὸν ἐκ Μετανείρας (ἢ οἱ ἦν θεραπαινὶς τοῦ Καλλιχόρου) πλησίον ἐλθὼν, ἐν τῇ Ἐλευσίνῃ, παρ’ αὐτὸ τὸ φρέαρ, ὁ ἀσκαλαβώτης, ὡς ὁ λόγος [τὸν Τριπτόλεμον] λέγει ἐνταῦθα ἔπληξεν. Ἔστι μὴν ἐρπετῶν γένη ἄλλων καὶ ἄλλων, πλὴν ἥσόν ἐστι <τῶν> πονηρῶν καὶ λίαν ἀβλαβῶν. Χωρίοις δὲ ἐνδiciaται διαφόροις ὄντα διάφορα· ἔχει δὲ προσηγορίας τὰ γένη καὶ καλεῖται ἀπ’ αὐτῶν· ἔλοπες τοίνυν οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ἄλλοι λίβυες κέκληνται, μυοθηραί τε ἐπὶ τούτοις ἄλλοι καὶ οἱ τὴν κλῆσιν ἔχοντες ἀπὸ τοῦ πράγματος ἀκοντίαι, καὶ μόλουροί εἰσιν ἕτεροι καὶ τυφλῖναι ἄλλοι. 493—508. Ἀλλὰ καὶ βοτανῶν αὐτίκα καὶ ῥιζῶν τοι πέρι καὶ τῆς ἀπ’ αὐτῶν δὴ τούτων ποριζομένης ὠφελείας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ὥρας, καθ’ ἣν δεῖ λαμβάνειν τὰς βοτάνας, ἐτοίμως ἀφηγησομαί σοι καὶ σὺν ἀκριβείᾳ, ἴν’, ἕαν ποτέ τινος ὅλως τὸ σῶμα βουληθῇς ἢ πληγῇ κατεσχημένον ἢ ἄλλως ὀδύνη παραμυθῆσασθαι βαρούμενον, ἢ τοῦ ἐκσφῆζειν διὰ τούτων δύναμις σοι παρῇ. Χρὴ δὲ οὐ μόνον ἄρτι λαμβάνοντα καὶ ἐκ τοῦ εὐθέος τὰς βοτάνας φέρειν τὴν ἴασιν τοῖς τὴν ἀπὸ τῶν ἐρπετῶν πληγὴν παραδεξαμένοις, ἀλλὰ καὶ εὐγεῖν ἀπὸ χωρίων καὶ βαθέων ἄλλως, ἐν οἷς κ[ω]νῶπες γίνονται ἀπὸ τῆς ἐνυπαρχούσης νοτίδος τοῖς χωρίοις τούτοις. Ἔστω δὲ πρώτη σοι τῶν ῥιζῶν εἰς ἀφήγησιν ἐρχομένη, καὶ ὧν ἕνεκα παρέχεται θεραπείας χάριν, ἥδε ἡ λεγομένη χειρῶνεις. Ὁ δὲ Χείρων οὗτος, ἀφ’ οὗπερ ἔσχεν καὶ ἡ ῥίζα τὴν ἐπωνυμίαν, Κένταυρος ἦν καὶ πατὴρ γέγονεν ἐκ τοῦ Κρόνου. Ἐν δὲ τῷ ὄρει τῆς Θετταλίας τῷ Πηλίῳ, ἐπεὶ δὴ ἦδε ἦν ἡ ῥίζα, οὐκ ἔλαθεν αὐτόν, ἀλλ’ ἐξευρίσκει, καὶ καλεῖ τόγε ἐντεῦθεν χειρῶνειον αὐτήν, ὅτι αὐτὸς αὐτῆς ὁ Χείρων εὐρετὴς γέγονεν.

⁴⁷ Καὶ τὸ μὲν εἶδος αὐτῆς τυγχάνει τοιόνδε· ἐμφορῆς ἐστὶ κατὰ τὰ φύλλα ἀμάρακι, τὸ δὲ ἄνθος παρέχεται χροιάν τὴν ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ, ἡ ρίζα γε μὴν οὐκ εἰς βάθος ἀλλὰ ἐπιπολῆς ἐστὶ καὶ γῆς ἐν ὀλίγῳ. Δύναται δὲ διδομένη παντὶ τῷ πληγέντι ὑφ' ἐρπετοῦ, ὑφ' οἴου δ' ἂν τύχη, ῥύεσθαι καὶ ὑπεξάγειν ὀλίγου δεῖν τὸν τῷ θανάτῳ προσομιληκότα. Ἐμβαλὼν τοίνυν εἰς ὄλμον

τοσοῦτον ἀπ' αὐτῆς τῆς ρίζης ὅποσον αὐταρκές ἐστι καὶ πρὸς θεραπείαν, εἰς κοτύλην οἴνου πρότερον μέντοι κόψας, εἴτα τὸν οἶνον ἐπιχέας, δίδου τηνικαῦτα πίνειν τῷ ἐγγὺς καὶ παρὰ τὸ δεινὸν ἐκεῖνο ἐλθόντι. Ἐάν τε τοίνυν οὔσαν ξηρὰν ἑάν τε καὶ ἀνελόμενος ἐκ τῆς γῆς αὐτίκα μάλα παρὰ χειρὰς ἔχης, οὐδὲν τοῦτό σοι διοίσει θεραπείας χάριν. Ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ διὰ τοῦτο καὶ πανάκειον προσειρῆθαι· ἐπιλέγεται γὰρ καὶ τούτῳ τοῦτο τὸ ὄνομα πανάκειον, διότι ἄκεσιν ἐπιφέρει, καὶ διαδράντες ἀπίασι πολλοὶ ἃ περιμένειν ἀνάγκη θεραπείας χήτει τοὺς ταῖς ἀπὸ τῶν ἐρπετῶν συμφοραῖς καὶ κακοῖς ἀμηχάνους περιπεπτωκότας. 509—519. Ἐχομένη δέ ἐστι τῆς βοτάνης ταύτης ἀριστολόχεια, καὶ ταύτην ἐγὼ <τί οὕτω> καλουμένην οἶδα. Καὶ αὕτη μετ' οἴνου πινομένη ποιεῖν τὰ αὐτὰ τῇ προτέρᾳ βοτάνῃ δύναται, φύεσθαι δὲ ἐν συσκίοις ὡς ἐπὶ πᾶν φιλεῖ, καὶ ἀπὸ τοῦ συλλαμβάνεσθαι πρὸς εὐτοκίαν ταῖς τικτούσαις αὐτὴν γυναιξὶν οὕτως ἀριστολοχία κέκληται. Φύλλα δὲ φέρει μὲν κισσοειδῆ καὶ σχεδὸν τὰ αὐτὰ δεικνύουσα τῇ περικλυμένη, ἀνθεῖ δὲ ἐρυθρὸν καὶ οἶον ἢ ὕγινος. Ταύτη δὲ κέχρηται πρὸς τὰς βαφὰς τῶν <ὄμ> οἷα περ αὕτη τὴν χροιάν ἢ ὕγινος τυγχάνει. Ἀποπνεῖ δὲ δεινὸν ἄρα καὶ λίαν δυσχερές, καὶ τὸν καρπὸν παρειοικότα ταῖς ἀχράσιν φέρει καὶ μυρτάδος ἀντικρυς τῷ καρπῷ καὶ βάκκης καὶ που τῶν ἀπίων.

48 Ἀλλὰ μὴν ἄρσενός τε καὶ θήλεως ἡ ταύτης παρέχεται τῆς βοτάνης φύσις διαφορὰς· τῆς μὲν γὰρ ἄρρενος ἀριστολοχείας ἐστὶν ὑπομήκης τε ἡ ρίζα καὶ χωρεῖ πρὸς βάθος καὶ ἐστὶν περὶ τί που πηχυαία· ἡ θήλεια δὲ ἐστὶν οὐχ ὁμοίως μακρά, ἀλλὰ εὐστρόγγυλος εἰς μέγεθος, καὶ εἰς τὸ βάθος οὐ λίαν ἡ ρίζα κάτεισιν, πύξω δὲ τῇ ἐν Ὀρίκῳ τὸ εἶδος ἔοικεν, καὶ ἐστὶν τῆς Κρήτης τὸ χωρίον, ἐν ᾧ αἱ πύξοι τοιαῦται φύονται. Πινομένη τοίνυν οἴνου μέτα καὶ τούτου μέλανος εἰς δραχμὴν τοῖς ὑπὸ ἐχιδνῶν ἢ ἔχων δηχθεῖσιν ἱκανῶς βοηθεῖ. 520—527. Καὶ τὸ λεγόμενον τρίφυλλον οὐδὲν ἑᾶ παθεῖν τὸν δηχθέντα οὐδὲ ὑπομεῖναι βλάβην τινὰ πλήξαντος ἐρπετοῦ. [εἰ] Ναὶ μέντοι τὴν βοτάνην ὥς ὅτι μάλιστα ἐπιζήτει ταύτην ὀρεινῶν ἀπὸ καὶ ἀποκρήμνων καὶ τραχέων τόπων ἐκλέγεσθαι. Ἔτι γε μὴν ἀξιοῖ τὸ τρίφυλλον τοῦτο παρὰ μὲν ἐνίων μινυανθές, τριπέτηλον δὲ παρ' ἐτέρων προσαγορεύεσθαι. Ἐχει δ' οὖν τὰ μὲν φύλλα παρειοικότα τοῖς τοῦ λωτοῦ, ὁδμήν δὲ τὴν αὐτὴν τῇ ῥυτῇ, ὃ πηγανὸν Λακεδαιμόνιοι, ῥυτὴν τῇ ἐπιχωρίῳ κεχρημένοι λέγουσιν· που φωνῇ. Ὀπόταν δὲ δὴ τῆς βοτάνης ταύτης μαρανθῇ μὲν τὸ ἄνθος, τὰ δὲ φύλλα οἴχηται, δόξαις ἂν ἀποφορᾶς ἀσφάλτου μετέχειν αἰσθανόμενος τῆς ὁδμῆς τοῦ τριφύλλου τούτου· χρήσιμον δέ ἐστι τηνικαῦτα συνάγειν τὸ σπέρμα, ὁπόταν ἐπακμάσας ἑαυτοῦ γήραιον γένηται· στρογγύλον μὲν ἐστὶ τὸ σπέρμα, καὶ κυμβάλου σφζόμενον ἐφ' αὐτοῦ δαίκεται τὸ σχῆμα, ὑπὸ ὄψεως δὲ τοὺς δηχθέντας ἅμα οἴνω τόδε διασφύζει ποθέν. 528—540. Ἀλλὰ σοὶ καὶ ταύτας ἐγὼ τὰς συνθέτους ἄρα καὶ θεραπευτικὰς βοηθείας, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, διεξελεύσομαι. Ἔστι τις νῆσος Σικελία, ἐν ἣ θάψος τις λεγομένη γίνεταί βοτάνη. Ταύτης τῆς θάψου τὴν ρίζαν τρίψας ὡς μάλιστα ἐπιμελῶς, μετὰ μέντοι τοῦ ἄγνου τοῦ καρποῦ, νῆριν τε πρὸς τούτοις τὴν βοτάνην καὶ πηγάνιον ἐπιβαλὼν, θύμβρης τε ὁμοίως κλῶνας, ἀλλ' οὐ τῆς ὀρείου, ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖς τόποις ἡμερωτέροις φυομένης (ἡ γὰρ δὴ ὀρειος αὕτη θύμβρα εἰς ὕψος αἵρεται καθάπερ ἔρπυλλος), ἀνθοῦντός τε δὴ τὸ σφοδρὸν ἀσφοδέλου ρίζαν, τό τε καυλίον ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε σπέρμα ἔτι μέντοι αὐτὸ φέροντος τοῦ ἀσφοδέλου καὶ ἔχοντος ἐν ἑαυτῷ τὸ σπέρμα τοῦ λοβοῦ, ταῖς οὖσαις προστίθει.

49 Ἐλξίνη δέ ἐστι βοτάνη, καὶ λέγεται τοῦτο ἀπὸ τοῦ μηδὲν αὐτὴν συγχωρεῖν πλησίον ἑαυτῆς φύεσθαι· αὕτη που τὸν μὲν χυμὸν ἰξώδης τυγχάνει· κλύβασις ἦδε διὰ τοῦτο πρὸς τῶν πολλῶν ὀνομάζεται, χαίρει δὲ ἐν τῷ ἔλει γίνεσθαι, καὶ μᾶλλον ἐν ἐνύδροις τόποις. Κόψας καὶ ταύτην ἅμα ταῖς ῥηθείσαις τὴν βοτάνην ἐπιμελῶς πάσαις, μάλιστα μὲν ὅξει προσχρῶμενος καὶ διαμιγνὺς ταῖς ἄλλαις συναναλάμβανε, εἰ δὲ μὴ παρείη ὄξος, οἴνω προσκέχρησο· εἰ δὲ ἀποστερῇ καὶ τούτου, ἴθι σὺ τὴν ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ οὕτως ἀναιροῦ πάντα διὰ τοῦ ὕδατος ἀντίξοον γὰρ τῷ

θανάτῳ κατασκευάσεις βοήθημα καὶ σωτηριῶδες ἄντικρυς ἀπὸ τῶν ἐρπετῶν. 541—549. Καὶ ἡ ρίζα δὲ (ἀγαθὸν τί ἐστὶν ἄρα ἐπίστασθαι αὐτήν) ἢ πρότερον μὲν ἐχίειον, ὕστερον δ' Ἀλκίβιον προσαγορευθεῖσα, ἔστι δ' οὖν τὰ μὲν φύλλα ἐξ ἑαυτῶν οἷον ἀκάνθας ὁρᾶν περιβεβλημένα τὰ ταύτης καὶ περικείμενα, τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς οἷόν περ καὶ ἴω, τὴν ρίζαν δὲ οὐκ ἔχει παχεῖαν, ἀλλὰ ἐπὶ μῆκος ἐκτέταται. Λέγει δὲ λόγος τις ταῦτα περὶ Ἀλκιβίου, ὡς ἦν Ἀλκίβιος τις καὶ ἐκάθευδεν πλησίον καὶ παρ' αὐτὴν ἐλθὼν πού ποτε τὴν ἄλῳ τὸ δὲ γινόμενον ἦν ἐν θέρει· ἔρχεται οὖν <ἐπὶ> τὸν Ἀλκιβιον καὶ τιτρώσκει ἔχισ εἰς τὸν μηρόν, ὃ δὲ διαναστὰς ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ ὀδυνώμενος, γίγνεται μὲν εὐθέως ἑαυτοῦ, λαβὼν δὲ πλησίον οὔσης ρίζαν τῆς βοτάνης ταύτης, εἴτα ἀνασπάσας ἀπὸ τῆς γῆς ταχύ, κατακόπτειν παραδίδωσιν αὐτοῦ ταύτην τοῖς ὀδοῦσι· καὶ τὸ μὲν ὑγρόν, ὅσον ἦν, τοῖς ἐντὸς διὰ τοῦ λαιμοῦ χορηγεῖ χωρίοις, τὸ δὲ ἄλλο τῆς ρίζης, ὅθεν ἦν τὸ ὑγρὸν ἐκμυζηθέν, τοῦ στόματος ἐξαγαγὼν καταπλάττει τὸ ἔλκος.

50 Ἀλκίβιον τοίνυν ἢ βοτάνη, μετὰ ταῦτα διὰ τοῦτο κέκληται, πρόσθεν ἐχίειον λεγομένη, ὅτι εἴτε ὁ εὐρών τὸ πρῶτον εἴτε ὁ χρησάμενος <καὶ> περισῳθὲς Ἀλκίβιος ἦν. 550—556. Οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι καὶ τῆς πρασίου χλωρᾶς οὔσης κόψας ὁμοῦ κλῶνας πάνυ σφόδρα καὶ λευκῶ ἐν οἴνῳ ἀναλαβὼν, τοὺς ὑπὸ ὄφρων πληγέντας ἔξις διὰ τούτου δύναμιν τοῦ κινδύνου ῥύεσθαι· ἡ γὰρ δὴ πράσιος αὕτη καὶ τὰς πρωτοτόκους λέγεται τῶν βοῶν, ὁπόταν εἶεν αὗται βαρυνόμεναι τῷ γάλακτι, ἥκιστα πάντων ἐπὶ τούτοις μεταποιούμεναι τῶν νεογνῶν, περιτεθεῖσα τοῖς μαζοῖς στέργειν ἀναγκάζει <ν> τὰ ἔγγονα, προχεομένου μετὰ ταῦτα πολλοῦ καὶ ἀπορρέοντος τοῦ γάλακτος· ἡδονταὶ δὲ καὶ μέλιται τῇ πρασίῳ ταύτῃ, ἡ μελίφυλλον μὲν παρ' ἐνίων, μελίκταινον δὲ διὰ τοῦτο παρ' ἐνίων προσαγορεύεται· αἱ γὰρ δὴ μέλιται τῶν κατὰ σφᾶς ἐπιλαθόμεναι χωρίων καὶ ὧν εἰργάζοντο κηρίων καὶ οὐπὲρ ἐποιοῦντο μέλιτος, παρὰ ταύτην ἴασι καὶ βομβοῦσιν ἐρχόμεναι κατ' <ὰ> τὰ ταύτης φύλλα τῆς πρασίου, ἐχόμεναι ὑπ' εὐωδίας καὶ τῶν ταύτης καλῶν. 557—563. Καὶ μὴν καὶ ὄρνιθος τῆς ἐν ποσὶν καὶ ἐν οἴκῳ οὔσης ὁ περιελὼν μετὰ τὸν τοῦ ὀστέου, ὡς οἷόν τε, αὐτοῦ που τοῦ ἐγκεφάλου τὸν ὑμένα, πολύκνημόν τε ἐπὶ τούτοις λεπτόν, ἔτι μὴν καὶ ὀρίγανον, καὶ ἥπατος κάπρου τὸ ἄκρον τοῦ λοβοῦ (τοῦτο δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς λεγομένης τραπέζης ἀνέχειν πέφυκεν τὸ ἄκρον τοῦ λοβοῦ· ἐνταῦθα συννένευκεν ἡ τοῦ ζώου χολή, καὶ εἰσι σχεδὸν πλησίον ἐκείνου τοῦ λοβοῦ αἱ αὐταὶ που λεγόμεναι τοῦ ἥπατος πύλαι), ἰδίᾳ τοίνυν ἕκαστον τρίψας ἐπιμελῶς, τὸν τε ἐγκέφαλον αὐτὸν καθαρὸν ποιήσας τοῦ ὑμένος καὶ τὰ ἄλλα πάντα συναγαγὼν, δίδου ἅμα ὅξει πιεῖν τῷ πληγέντι· ἄμεινον δὲ ποιήσεις μετ' οἴνου.

51 564—573. Θαρροῦντα δὲ δὴ προσήκει κάκείνῳ κεχρηῆσθαι, ὃ πινόμενον μὲν ὀνίνησι καὶ ἀσινῇ διαφυλάττει, ἦν ὑπὸ θηρίου τις ὦν τετρωμένος τύχη· ἄλλως δὲ ἐστὶν αὐτὸ οὐ χαλεπὸν δρᾶσαι. Κυπαρίττου τοίνυν ἔστω φύλλα καὶ πανάκειον ἢ βοτάνη, κάστορός τε ὁμοίως τοῦ ζώου οἱ λεγόμενοι κρεμαστήρες, καὶ ἵππου, ὃν ὁ Νεῖλος ἐπὶ κακῶ τοῖς ἐν Σάει φέρει· ἐξελθὼν γὰρ οὗτος τοῦ ποταμοῦ λυμαίνεται αὐτῶν τὰ σπέρματα, κείρων τοῖς ὀδοῦσιν ἐπὶ πολὺ, καὶ αὐθις ἐπανερχόμενος, ἐν τῷ Νείλῳ εἴσι, ἀφελόμενος πρὸ τῆς ὥρας Σαΐτας τοῦ θέρους. Ἐκαστον τοίνυν τούτων ἔστω τὸ βάρος εἰς δραχμὴν ἕλκον· εἴτα ἐν θυίᾳ ταῦτα κόψας, ὡς χρὴ διδόναι, τετρωμένῳ δίδου πιεῖν ὥδε, μεθ' ὕδατος μέντοι. 574—587. Οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι χρὴ λήθην ἡμᾶς μηδὲ τούτων ἄγειν ἀλλ' οἷόν τι δὴ τό τε ἀβρότονον ἐμβάλλοντας καὶ δάφνης τῆς ἄρρενος ἔτι μὴν τὸν καρπὸν. Διακρίνοις δ' ἂν αὐτὴν ταύτην ἀπὸ τῆς θηλείας τὴν ἄρρενα, εἴπερ ἐπισκεψάμενος εἴης <τὰ> φύλλα τὰ παρ' ἀμφωτέραις· μαθὼν γὰρ δηλαδὴ τὰ ταύτης, ὡς που τυγχάνει στενώτερα, ἀγνοήσεις οὐκέτι τοῦ λοιποῦ τὴν φύσιν. Μετὰ μὲν δὴ τούτων τῶν βοτανῶν ἢ ἀμάρακος ἐμβαλέσθω (φέρουσι δὲ αὐτὴν κῆποι καὶ τῶν ἀνδῆρων οἱ πλείονες) πυτία τε ἀρτιτόκου πρὸς τούτοις λαγωῦ καὶ δορκάδος καὶ ταύτης νεογνοῦ καὶ νεβρῶν τὰ

περιττώματα καὶ ἐχῖνος ἐλάφου (μέρος ἐστὶν ἐχῖνος ἐλάφου τῆς γαστροῦ, καὶ ὑπ’ ἄλλων κεκρύφαλος αὐτῷ ὄνομα τέθεται).

52 Ἀφ’ ἐκάστου δὴ τούτων ἀνὰ δραχμὰς β’ οἴνου μὴν κεκρημένους τέτρασι κοτύλαις καὶ τούτου δὴ λευκοῦ διδόναι χρὴ πίνειν τοῖς ἐν χρεῖα καθεστηκόσι μετὰ τὸ δηχθῆναι. Ἐχώμεθα δὲ καὶ τῆς ὠφελείας, ἥσπερ παρέχεται τὸ πόλιον· ὃ τε γὰρ καρπὸς ὁ τῆς κέδρου καὶ ὁ τῆς ἀρκεύθου ἅμα δὴ τοῖς ἀπὸ τῆς πλατάνου γιγνομένοις σφαιρίοις, ὥς ἔστι κατιδεῖν, καὶ τῷ σπέρματι τοῦ βουπλεύρου καὶ τῆς κυπαρίττου τῷ καρπῷ καὶ ἐλάφου πρὸς τούτοις <τοῖς> διδύμοις ὁμοῦ συμβληθέντα ἐκσῶζειν ἰσχύσει πινόμενα, κὰν ὅπως οὖν ἔχειν πονηρῶς ὁ δηχθεὶς δόξειεν ἀπὸ τοῦ θηρίου. 588—603. Θεραπεία δὲ τοῦ κινδυνεύοντος ἐκ πληγῆς θηρίου πρὸς ταῖς ἡδὴ ῥηθείσαις ἔστω τις καὶ ἥδε· τὴν κολυμβατίαν τὴν λεγομένην βοτάνην κομίζων τις ἐμβαλλέτω θυῖα, εἴτα λεαίνων πάνυ σφόδρα πτισάνης κοτύλην χυλοῦ καὶ οἴνου κυάθους τοῦ παλαιοῦ β’, καὶ ἐλαίου β’ καὶ τούτου καθαροῦ, εἴτα ἐπιβάλλων καὶ διδοὺς ἀπόσεται τὸν ἰὸν καὶ οὐκ ἑάσει τὸν πληγέντα τοῦτον ἀπολέσθαι κακῶς. Ναὶ μὴν καὶ ἵππομαράθου ρίζαν, καὶ κέδρου καρπὸν καὶ πίσης ἔτι μὴν τῆς ὑγρᾶς, ὥς κοτύλης ἕκτον, καὶ χλωροῦ νάρθηκος καυλία, καὶ ἵπποσελίνου σπέρμα (ὄξυβάφου μέτρον ἔχέτω τὸ ἵπποσελινον) σμύρνης τε τῆς πικρᾶς δραχμὰς μετὰ πάντων β’, καὶ κυμίνου τὸ ἄρκουν, προτρίψας τούτων τὸ αὐταρκες, ἐμβαλὼν εἰς οἴνου κύαθον, ἀπνευστὶ παρέχε τῷ πληγέντι πίνειν. 604—619.

53 Νάρδος ἐστὶ βοτάνη· ὁ σταθμὸς ἔστω ταύτης δραχμή· καὶ ποτάμιος καρκῖνος ἐν νεαρῷ πάνυ καὶ προσφάτῳ γάλακτι τριβέσθω λίαν ἐπιμελῶς, ἴρις τε ἢ παρὰ Δρίλωνα καὶ Νάρωνα γεωργουμένη τοὺς ποταμούς, οὐπὲρ δὴ Κάδμον ἀφικέσθαι τὸν Σιδόνιον πεποίηκεν καὶ Ἀρμονίαν ἐνταῦθα ὁ λόγος λέγεσθαι, καὶ ὅτι δράκοντες ἐγένοντο καὶ νέμονται ταύτην, καὶ ταῦτα ὁμοίως ὁμολογεῖ. Ἄνθη τε ἐρίκης ἐμβαλλέσθω, ἃ ταῖς μελίτταις εἶναι δοκεῖ κομιδῇ ποθεινά, μυρική τε, ἥς ἢ φύσις ἐδέξατο κλῆρον τοῦ μὴ φέρειν καρπὸν. Λέγεται μέντοι καὶ ὥς ἥδε παρ’ Ἀπόλλωνος ἢ μυρική τοῦ ἐν τῷ Ὠρωπῷ τιμῆς ἡξιώθη, τοὺς τε δὴ οὖν μάντις καὶ προφήτας ἐστεφανωμένους αὐτῶν τὰς κεφαλὰς κλάδοις προλέγειν ὅσα τοῖς ἀνθρώποις, ἵνα φρονοῖεν καὶ δίκαια. Ἦ τε δὴ κόνυζα, καὶ οἱ τῆς ἀκτέας κλάδοι ὁμοῦ τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς φύλλοις αὐτοῖς, σάμψουχόν τε καὶ κύτισος ἅμα τιθυμάλλω, καὶ ταῦτα ἐμβαλλέσθω θυῖα, εἴτα μιγνύμενα λειούσθω σφόδρα ἐπιμελῶς, μετὰ δὲ ταῦτα ἐν σκαφίδι οἴνου προσπλεκομένου συνανακιννάσθω· ὁ δὲ οἶνος μέτρον ἔστω δέκατόν που χοός. 620—629. Ἀμείνους τῶν νέων βατράχων εἰσὶν εἰς θεραπείαν οἱ παλαιοί, καὶ μεγάλα ὀνίνησιν τοὺς πληγέντας ὑπὸ θηρίου, ἢν μέντοι εἰς ὄξος αὐτούς τις καθεψήσας πάνυ πίνειν ἐπιδιδῶ τῷ κάμνοντι. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ’ αὐτὸ ἦπαρ βατράχου διδόμενον οὐχ ἦσσαν ὠφελεῖ, ὠφελεῖ δὲ τοῦτο ὥδε ἅμα οἴνῳ ποθέν, σὺν οἴνῳ δὲ οὐχ ἀπλῶς πινόμενον, ἀλλὰ <τῷ> ἐξ Αἰγύπτου. Ἔτι μὴν καὶ ἡ τοῦ τρώσαντος ὄψεως κεφαλὴ τὸν ὑπ’ αὐτοῦ τετρωμένον ἀπαλλάττει κακῶν, ὕδατι μὲν ἀποπλυθεῖσα πάνυ ἐπιμελῶς, εἰς οἶνον δὲ ἀποβραχεῖσα, ἢν τις πῖνῃ αὐτοῦ, οὐδενὸς μεθέξει τῶν δυσχερῶν.

54 Ἀτὰρ οὖν καὶ τῆς ἐλιχρύσου βοτάνης ἐπιμελῶς ἔχε, καὶ τοῦ ἄνθους αὐτῆς τοῦ γλυκέος τὴν θεραπείαν ἐπίστασθαι μηδαμῶς παραιτοῦ, κορχόρου τε δὴ τῆς καὶ μύου ὀνομαζομένης (λέγεται γὰρ οὖν καὶ μύον ἥδε ἢ βοτάνη) καὶ τῆς κατὰ τὰς ἀκτὰς κονίλης που λεγομένης φύεσθαι, <ἢ> ἥρακλεωτὶς ὑπὸ τινῶν, ὑπὸ δὲ ἄλλων ὀρίγανον προσαγορεύεται· (ἔστι δὲ τις καλουμένη βοτάνη ὄνου πέταλα <ἃ> καὶ τὸ ὀρίγανον)· καὶ τὰ στρόμβια τῆς θύμβρης κάλλιστον εἰδέναι, καὶ οὐκ ἂν μή ποτε ὑγίης ὁ τούτῳ χρώμενος τῷ φαρμάκῳ διὰ πάντων ὀφθεῖν. 630—635. Ἐπίστασο δὲ καὶ τὴν ταῖς μικραῖς μηχανῶσιν ἐοικυῖαν ῥάμνον, τὸ λευκόν τε καὶ εὐανξὲς παρέχουσαν ἄνθος, ἢν που φιλέταιρον μὲν ἄλλοι, φιλάλληλον δὲ ἄλλοι προσονομάζουσι· Λυδῶν εἰσὶ παῖδες οἱ τοῦτο λέγοντες (τοῦ Τμώλου δὲ εἰσὶ μὲν οἱ Λυδοὶ πρόσκοικοι, δείκνυται δὲ ὥς ἔστι παρ’ αὐτοῖς τὸ Γύγου σῆμα) καὶ οἱ τὸ Παρθένιον ἔτι μὴν οἰκοῦντες καὶ Κίλβιον ὄρος,

ἐνθα εἰσὶν ἵππων ἀγέλαι καὶ νέμονται πολλάι, καὶ μέντοι καὶ <αἱ> τοῦ Καῦστρου πηγαὶ ἐντεῦθεν ἄρχονται. 636—647. Ἀλλά τοι καὶ ρίζαι τυγχάνουσιν, αἱ τοὺς πληγέντας ὀνίνασιν, ἣν ὑπὸ ὄφεων δηχθῶσιν, καὶ περισώζουσι τοῦ κινδύνου, ἃς χρή σε παρ' ἐμοῦ μαθόντα, δυνάμεις τε δὴ τὰς τούτων καὶ τὰς θεραπείας ἔπειτα εἰδέναι, καὶ πρῶτον μὲν τὴν ἐχίειον βοτάνην οὕτω καλουμένην.

55 Εἶδος δὲ οὐχ ἓν ἐστὶ τὸ ταύτης, ἀλλ' ὑπάρχει δύο· ἡ μὲν οὖν ἑτέρα τούτων ἀγχούση εἴκασται· ἔστι γὰρ τὰ φύλλα τραχύτερα καὶ οὐδὲ ἀνέχει πολὺ τῆς γῆς, οὐδὲ τοὺς κλάδους εἰς πάχος αἰρομένους ἔχει· ἡ μὲντοι ρίζα ἐκτέταται, καὶ ἐπιπολὺ διήκει κατὰ τῆς γῆς κάτω· δασεῖα δὲ ἡ ἑτέρα καὶ σφόδρα εὐφυλλος, αἰρομένη τε εἰς ὕψος καὶ ἀδρούς τρέφουσα τοὺς κλάδους, ἀνθεῖ δὲ οἶον ἢ πορφύρα, καὶ ἔστιν αὐτὴν ἰδεῖν οὐ πόρρω ἀνθοῦσαν τῆς βοτάνης ἣς ἐστὶ κάλχης τὸ ὄνομα· τὸ δὲ πρέμνον διασῶζον ἂν κατίδοις αὐτῆς τὴν ἐχίδνης μορφήν. Τούτων ἀμφοτέρων λαβὼν ἰσόσταθμον μοῖραν, καὶ ρίζας ἀκάνθου, καὶ τοῦ ἡρυγγίου τὸν αὐτὸν ἐκείναις παρεχούσας σταθμόν, ἐμβαλὼν εἰς θυίαν, ποίει λεπτά. Τοῦ μὲν δὴ συνάγειν ὁ καιρὸς τὰς ρίζας ταῦτα τὸ ἔαρ ἔστω σοι, ὁ δὲ κομίζων αὐτάς τις τραχὺς ὑπαρχέτω τόπος. Ἐπιτήδειον κατασκευάσεις ἐκ τούτων φάρμακον τοῖς ὑπὸ ὄφεων δηχθεῖσιν ἢ ἄλλων ἐρπετῶν. 648—655. Ὅτι δὲ τὸ ὀρινόν ἐστὶ τις βοτάνη, ὑπάρχει δὲ δὴ τραχεῖα, καὶ ὡς φύλλων τῇδε ἐπὶκείται πληθὺς, γινώσκειν μοι δοκεῖς. Αὐτὴν τοίνυν ταύτην τὴν βοτάνην, καὶ τὸ σπειρόμενον ὧδε πρὸς τούτοις σέλινον (ὃ γίνεσθαι μὲν ἐν Νεμέᾳ τὸ πρῶτον ἤρξατο, οὐδὲ πώποτε δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἔρμην ὀφθῆναι φύλλων τοῦτο τὸ σέλινον δεδύνηται) καὶ διπλάσιον ἀννήσου σὺν αὐταῖς ταῖς ρίζαις τούτων τὴν ὀλκὴν παρέχοντος, ὁ δυνάμενος κατὰ λόγον συναγαγεῖν ταύτας ὁμοῦ πάσας καὶ κατασκευάσαι, ἔξει μὲν τοῖς ὑπὸ ἔχεων δηχθεῖσιν εὐπετῶς βοηθεῖν, ἔξει δὲ καὶ τοῖς πληγεῖσιν ὑπὸ τῶν σκορπίων, καὶ τοῖς τῶν φαλαγγίων ἀλῶναι πάθεισιν οὐ παραχωρήσει, ἣν μόνον κατασκευαζόμενον ἐπιμελῶς τύχη τοῦτο τὸ φάρμακον. Ἔστω δὲ τρίτον ὀβολοῦ σταθμὸς τὸ διδόμενον τῷ δηχθέντι καὶ εἰς οἶνον πιεῖν.

56 656—665. Χαμαιλέων βοτάνη λέγεται, καὶ ἔστι γένη δύο τῆς βοτάνης ταύτης, καὶ ὁ μὲν μέλανος χαμαιλέων γένους ἐς ἴσον ἔρχεται, τὰ τε φύλλα καὶ τὴν τραχύτητα ἐν αὐτῷ τοῦ σκολύμου φέρων, ρίζαν δὲ μεγάλην ἅμα καὶ μέλαιναν ἔχει, γίγνεται δὲ ἐν ἀνηλίοις χωρίοις καὶ δυσβάτοις ἄλλως· ὁ δὲ ἕτερος ὁ τοῦ λευκοῦ χαμαιλέων γένους ὑψηλὸς μὲν ὁράται, καὶ ἄνω τῆς γῆς οὗτος ὑπερέχων πολὺ, ὡς ἐτέρωσε δὲ κλινομένην καὶ βρίθουσιν δι' ἀσθένειαν κάτω τὴν κεφαλὴν ἔχει, γλυκεῖαν δὲ παρέχει ἑαυτὴν ἢ ρίζα γεύσασθαι καὶ οὐ πάνυ λευκὴν. Ὁφελεῖ δὲ ὁ μὲν μέλας ἥκιστα χαμαιλέων, ὁ δὲ λευκὸς πάνυ, ἣν τὰ τε φύλλα καὶ τὸν φλοιὸν τῆς ρίζης ὡς εἰς δραχμὴν κόψας, ἐπιχέας ὕδατι, δοίης οὕτω πιεῖν. 666—675. Ἀλκίβιον ἄλλη τις ἐνταῦθα κέκληται βοτάνη, ἣ τοῦνομα μὲν ἐτέθη ἀπὸ τοῦ εὐρόντος. Δίδοται δὲ αὐτῆς τοσοῦτον μετ' οἶνου, ἣν τις δεχθῇ, πιεῖν, ὅποσον χεῖρ ἀνδρὸς δύναται δεξαμένη χωρεῖν. Περὶ δὲ ἀλκιβίου τὰ λεγόμενα ταῦτά ἐστιν· ὡς ἦν ἀνὴρ, φησὶν, Ἀλκίβιος καὶ ἐφίλει θήραν· περὶ δὲ τὸ τε Φαλάκραιον ὄρος καὶ Κρύμην καὶ Γράσσον, ἅπερ ἐστὶν ἄπεδα χωρία τῆς Τροίας, ὁ Ἀλκίβιος οὗτος ἐκυνηγέει φιλοχωρῶν· ἐνταῦθα λέγουσι καὶ λειμῶνα δείκνυσθαι τοῦ δουρείου ἵππου. Κυνηγετοῦντος δ' οὖν αὐτοῦ καὶ ἐπικελεύοντος τὴν Λάκαιναν ἐλθεῖν κύνα κατ' αἰγὸς ἀγρίου, προελθούσης ὀλίγον τῆς κυνὸς καὶ κατὰ στίβον ἐρχομένης ἣς μετῇ θήρας, οἷα δὴ γίνεταί, ἡ Λάκαινα, οὐ γὰρ δὴ μεθίει τῆς ἄγρας ἑαυτὴν, παίεται ὑπ' ἐχίδνης κατὰ τοῦ ραντῆρος, ὃς τοῦ τε ὀφθαλμοῦ μεταξὺ τυγχάνει καὶ τῆς ρίνος. Κλάγξασα μὲν οὖν ἤδε ἀποσεῖεται τὸ θηρίον, προσδραμοῦσα δὲ βοτάνη, μασᾶται τῶν φύλλων τῆς βοτάνης καὶ διασώζεται. Ἀλκίβιος δ' οὖν ἐπὶ τούτοις ἐλθὼν καὶ γνοὺς ἅπερ ἦδει γενόμενα, ἀφ' ἑαυτοῦ τῇ βοτάνη δίδωσιν τὴν προσηγορίαν, ὅτι αὐτὴν ἀγνοουμένην θεραπείας χάριν αὐτοῖς εἰς μέσον ἤγαγεν.

57

676—688. Ἀλλὰ καὶ φυτόν ἐστι κρότων οὕτω λεγόμενον, ὃ τὸν μὲν καρπὸν ὡς ἐλαίαν φέρει, κίκι δὲ ὀνομάζεσθαι πρὸς τῶν πολλῶν κρατεῖ. Τούτου δὴ οὖν τὸν φλοιὸν χλωρὸν τοῦ κρότωνος, μελισσοφύλλου τε σὺν τοῖς φύλλοις, ὃ καὶ μελίλωτον λέγεται, ἅμ' ἡλιοτροπίου τῆς βοτάνης κλάδοις <λαβέ> (ἐτέθη δὴ ἡλιοτρόπιον ταύτη τῇ βοτάνῃ τὸ ὄνομα, ὅτι δὴ πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου τρέπεται διὰ παντὸς φοράν, καὶ οἷον ἐρώσα τῆς ἀκτίνος πρὸς αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἀκτίνα τοῖς τῇδε φύλλοις νένευκεν· καθάπερ καὶ τὴν ἐλαίαν ἔμπαλιν θέρους μὲν τὰ φύλλα τοῦ χειμῶνος ἔχειν, ἔμπαλιν δὲ τὰ τοῦ χειμῶνος ἐν τῷ θέρει στρέφειν <λέγουσι>). Πεπίστευταί γε μὴν καὶ τὴν ῥίζαν τῆς κοτυληδόνης μάλιστα ὠφελεῖν τοὺς παῖδας, ὁπότεν ὑπὸ χειμῶνος ῥήξεις τινὰς ὑπομείνωσιν ἢ χίμεθλα ἐπώδυνα, τὴν βοτάνην αὐτοὺς τότε διαφορεῖν ταύτην. Ἔτι μὴν καὶ τῆς πυρίτιδος τὰ φύλλα, ὁπότεν ἦ χλωρά, καὶ ἦν σκολοπένδριον προσαγορεύουσι βοτάνην (ὁ καυλὸς ὁ ταύτης ὠφελιμώτατος) ἄθρει δὴ, καὶ ταύτην τὴν βοτάνην, ἥς ἐστὶν εὐρετῆς Ἀσκληπιός, ὄνομα δὲ ἐπιλέγεται τὸ ταύτην πανάκειον. Ἐν γὰρ δὴ τῇ χώρᾳ τῇ Φλεγυῶν, πλησίον Μέλανος τοῦ ποταμοῦ καὶ παρὰ τὸ χεῖλος διαγωνιζομένου τοῦ τῆς Ἀλκμήνης πρὸς τὴν ὕδραν παιδός, τιτρώσκεται παρὼν ἅμ' αὐτῷ ὑπὸ τῆς ὕδρας ὁ Ἴφικλος, καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς αὐτόθεν λαβὼν τὴν βοτάνην ἐπαμύνει αὐτῷ βεβλημένῳ, καὶ οὕτως ἰᾶται. 689—699. Ἔστω σοι σπουδὴ βοηθεῖν καθάπαξ θέλοντι καὶ τόδε εἰδέναι, τὰ τῆς γαλῆς δήπου σκυλάκια ἢ αὐτὴν ἐκείνην τὴν μητέρα ἦν ἀγρεύσας τύχης, ὡς ἔτι νεαρὰ τυγχάνει, τὰς τρίχας ἀφαιροῦ διὰ πυρὸς, εἴτα καθήρας ἐπιμελῶς τὸ σῶμα ταριχεῖα δίδου, μετὰ δὲ ταῦτα αὐτὸ ἐν σκιᾷ ξήραινε καὶ ἄνευ ἡλίου, φυλαττόμενος ὅπηθηται μὴ ποτε τῆς γαλῆς τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς ἀκτίνος ἄμεινον γὰρ οὕτως.

58 Οὐ μὴν ἀλλ' ἂν πέρ τινος θεραπείας εἰς χρεῖαν καταστῆς καὶ κάμνοντος ἀντιλαβέσθαι θελήσειας, αὐτόν ποτε πλήξαντος ἐρπετοῦ, τῆς ταριχευθείσης ἐκείνης καὶ ψυγείσης γαλῆς ἀποξέσας τοσοῦτον εἰς οἶνον δίδοθι τῷ δηχθέντι πιεῖν, ὅποσον ἂν τις ἀποξέσας τυροῦ ἢ σιλφίου τινος ἐπιβάλοι ποτῶ. Μακρῷ γὰρ ἄριστον τοῦτο καὶ παντὸς ἐλεύθερον ἱκανὸν φυλάξαι κινδύνου. 700—714. Ἰκανὸν δὲ ἐπαλεξήσαι καὶ τὸ τῆς χελώνης αἷμα (χελώνης δὲ νῦν τῆς θαλασσίας, οὐ τῆς ἄλλης λέγω) καὶ ἀναριπῆσαι τοῦ κινδύνου οὐπὲρ εἴωθεν ἐπιφέρειν τῷ θνητῷ γένει τῶν ἀνθρώπων τὰ θανατηφόρα τῶν ἐρπετῶν. Κατὰ δὴ οὖν ταῦτα χρὴ πράττειν, τὸ ταύτης καὶ λαμβάνειν αἷμα· τὴν χελώνην τὸ μὲν πρῶτον ἐκβάλλειν δεῖ τῆς θαλάττης ἔξω, ἔπειτα τοὺς θαλαττουργοὺς αὐτὴν ἐκβαλόντας ἐπὶ τῆς ἡόνος ἀναστρέφοντας μανθάνειν ὅπου ποτε ἔχοι τὴν κεφαλὴν αὐτῇ, χαλκῶ δὲ ξίφει κεχρημένους κατὰ δὴ τοῦ λαιμοῦ τοῦ ταύτης ὧδε ἐπάγειν τὴν σφαγὴν· ἔστω δὲ τὸ ὑποδεχόμενον ἀγγεῖον τὸ ταύτης αἷμα κεράμεον καινόν· τοῦ τοίνυν αἵματος τῆς χελώνης τὸ μὲν τι τοῦδε πήγνυται, τὸ δὲ οὐ πήγνυται, ἀλλὰ ὕδατῶδες εὐρίσκεται· τούτου τοίνυν τὸ μὲν ὕδατῶδες οὐκ ἔστι χρήσιμον, τὸ δὲ παγὲν εἰ ξηρανθεῖ, ὡς τεσσάρων ὀλκὴν δραχμῶν, τῇ σκευασίᾳ προσβάλλειν δεῖ ἀγρίου μετὰ κυμίνου δραχμῶν δήπου δύο, πυτίας τε λαγωῦ δραχμῆς τὸ ἥμισυ· μιγέμεν γὰρ ταῦτα εἰς οἶνον ὠφελεῖ διδόμενα, καὶ ἡ ποσότης τοῦ σταθμοῦ ὑπαρχέτω δραχμή.

59 Καὶ ταῦτα μὲν που πρὸς τοὺς ὑπὸ ὄφεων δηχθέντας ὠφελιμώτατα. 715—725. Ὡς δὲ καὶ τὸ τῶν φαλαγγίων ἐστὶν ἐπιβλαβὲς γένος καὶ τὸ δῆγμα αὐτῶν οὐχ οἷόν τε εἶναι μὴ πονηρόν, εἰδότι σοι καὶ ταῦτα διεξελεύσομαι. Ἔστι δ' οὖν ὁ φάλαγξ τὴν χροιάν ποτε μὲν ζοφώδης καθ' ἑαυτόν, ποτὲ δὲ ῥαγὸς τὴν χροιάν σταφυλῆς ἐπανθοῦσαν φέρει, τὴν γαστέρα ἔχων ἐν τῷ μέσῳ, τοὺς ὀδόντας αὐτῆς πλησίον που καὶ τραχεῖς τῆς γαστροῦ προκειμένους φαίνει· ἐπαλλήλοισι μὲν χρῆται βαδίζων τοῖς ποσίν, τὸ δὲ δῆγμα αὐτοῦ ὀδύνῃν οὐ ποιεῖ, οὐδὲ ἵχνος ἢ πληγὴ δείκνυσιν. Τοῦ μέντοι δηχθέντος ὑπὸ φαλαγγίου φοινίσσονται μὲν αἱ παρειαί, φρίκη δὲ κατὰ παντὸς αὐτοῦ τοῦ σώματος χωρεῖ· σπασμοὶ δὲ περὶ τὰ αἰδοῖα σύντοννοι γίνονται, καὶ αἷμα ἀπουρεῖ πολλάκις· νάρκα τε ἐπὶ τούτοις ἴσχει τὰ περὶ τὰ σκέλη, καὶ ἀπὸ τῶν ἰσχύων τοῦτο ἄρχεται τὸ

δεινόν. 725—733. Τοῦ δὲ ἀστερίου τὸ εἶδος ἐστὶ που τοιόνδε· ποικίλαι κατὰ τοῦ νώτου παντὸς αὐτοῦ διήκουσι γραμμαί· ἔπειτα ἐὰν προσάψῃται ἀνθρώπου σώματι, φρίκην τε καὶ ταύτην λεπτὴν καὶ καρηβαρίαν, ἅμα τούτῳ καὶ παράλυσιν τῶν γονάτων ὁ ἀστέριος οὗτος φάλαγξ εἴληχεν ἐμποιεῖν. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ κυάνεον οὕτω καλούμενον φαλάγγιον τοιοῦτόν ἐστιν τὸ εἶδος οἶον καὶ τὸ χρῶμα κυάνεον· παρέχεται δὲ μέγεθος μὲν οὐδὲν τοῦτο οὐδέ ἐστιν βραδύ, καὶ πεφύκασι τρίχες ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐὰν πληῇ, τὴν καρδίαν τοῦτο ὀδυνᾶσθαι ποιεῖ, καὶ ὡς νύκτα ὄραν, καὶ ἐπιγίγνεται τοῦ πληγέντος τοῖς κροτάφοις βάρος, συνεχεῖς τε ἔμετοι καὶ λεπτοὶ καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὁ θάνατος τὸν πληγέντα ἴσχει. 734—746.

⁶⁰ Ὁ μέντοι ἀγρώστης οὗτος ἔοικε τὴν μορφήν τῷ λύκῳ, ὁ δέ γε λύκος οὗτος οὐδὲν πλὴν μυίας ἀναιρεῖ, ὁ δὲ ἀγρώστης μέλιττας, ψῆνας καὶ μύωπας, καὶ ὅσα τούτων ἀδελφὰ διόλλυσιν γένη. Δρᾷ δὲ οὐδέποτε οὐδὲν δεινὸν ὑπ' αὐτοῦ τὸν πληγέντα ἄρα ὁ ἀγρώστης οὗτος. Σφήκειον, τὸ καὶ καλούμενον δύσδηρι, τὴν μὲν χροιάν πυρρόν ἐστι, καὶ ὡς σφηκὸς φέρει· εἰσὶ δὲ οἱ σφήκες θρασεῖς καὶ τῶν γειναμένων αὐτοὺς ἵππων ἐπαγομένην ἔχουσι τὴν ἀλαζονείαν· ἐξ ἱππίων μὲν γὰρ σφήκες σωμάτων γίγονται, τὰς δὲ μελίττας ὁμοίως τὰ τῶν μόσχων ποιεῖ· τὰ δὲ ἔργα ἐκατέρων τῶν γενῶν εἰς ἐκάτερον αὐτοῖν ὁρᾷ τοῖν γεννησαμένοι. Τὸ μέντοι δῆγμα τοῦ σφηκείου τούτου φλεγμονὴν γενναίαν ἐπιφέρει, εἴτα τρόμον, ἐπὶ τούτοις καὶ ὀλιγωρίαν, καὶ τὸ μηδὲν ἰσχύειν ἔτι ἐπ' αὐτὸν ἔρχεται, ὅτε ὕπνος αὐτὸν κατὰ βραχὺ πρὸς ἑαυτὸν ἔλκων τῷ θανάτῳ παραδίδωσιν λεληθότως ἄγειν. 747—758. Ἐχόμενον δὲ δὴ τούτων ἐστὶν ἄλλο φαλάγγιον, καὶ καλοῦσιν αὐτὸ μυρμήκιον διότι ἐστὶ παρεικὸς τῷ μύρμηκι τοῦτο· πυρρὸν δὲ ἔχει μὲν τὸν αὐχένα, τὸ δὲ ἄλλο αὐτοῦ σῶμα πᾶν ζοφῶδες τυγχάνει καὶ δείκνυνται ἀστέρες ἐπ' αὐτοῦ· κεφαλὴ δὲ ἄνευ τῶν ἀστέρων ὀικυῖα δείκνυνται τῷ λοιπῷ σώματι. Ἔστι μέντοι αὐτοῦ τὸ δῆγμα ἐπαλγὲς καὶ παραπλήσιον τοῖς τῶν ἄλλων. Ἐπὶ τούτοις ἐστὶ φαλάγγιον τὸ μὲν χρῶμα κανθάρου παρέχον, ἄλλως δὲ οὐ μέγα· ἐν τῇ Αἰγύπτῳ περὶ τὰ σπέρματα τούτου πληθὸς ἐστὶ πολὺ, καὶ τοῖς θερίζουσιν ἐμφύεται καὶ ὀδύνην παρέχει τὸ δῆγμα· φλυκταίνων τε γὰρ ἐπαναστάσεις τὸν δηχθέντα ἴσχουσιν ἰσχυραί, καὶ ἡ καρδία πηδᾷ, καὶ φρονεῖ ἄλλοῖα, καὶ φθέγγεται μανικόν, καὶ οὐ μόνον ἡ γλῶττα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑπόθερμόν τι καὶ μανικὸν τοιοῦτον βλέπουσι. 759—768. Τοὺς κεφαλοκρούστας οἱ λέγονται ἡ Αἴγυπτος τρέφει· εἰσὶ δὲ οἱ κεφαλοκρούσται παραπλήσιοι τῇ φαλλαίνῃ· αὕτη δὲ μεταδιώκει μὲν αἰεὶ τὸ τοῦ λύχνου φέγγος, ἔρχεται δὲ δειπνούντων ἥδε καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐν ἧπερ ὁ δρόμος ἄρχεται τῆς νυκτός.

⁶¹ Ἔχει δὲ ὁ κεφαλοκρούστης τὰ μὲν πτερὰ στενὰ καὶ χλωρά, καὶ οἷα κεκοιμημένην τὴν χροιάν ἔχοντα· κεκοιμημένας τοιγαροῦν τὰς χεῖρας ἴδοις ἂν πολλάκις τοῦ προσασφαμένου τοῦ κρανοκολάπτου (οὕτω γὰρ αὐτὸν καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι). Γεννᾶται μὲν οὖν οὗτος ὑπὸ ταῖς περσεΐαις, τὴν δὲ κεφαλὴν κεκλιμένην ὡς ἐτέρωσ <ε> ἔχει, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀνέχει τὸ κέντρον, καὶ κρύπτειν αὐτὸ πειρᾶται ὑπὸ τὸν αὐχένα. Βαρύνεται μέντοι τὴν γαστέρα καὶ τὸ πλῆγμα αὐτοῦ εὐπετῶς εἰς θάνατον φέρει. 769—804. Τὰ δὲ δὴ κατὰ τοὺς σκορπίους (λεκτέον γὰρ ἤδη περὶ αὐτῶν τοιαῦτα, ἄττα ἐστίν), κέντρα ἔχουσιν, οἷς παίουσι, καὶ λίαν ἀλγοῦσιν οἱ πληγέντες· ἔπειτα δὴ τούτων ὁ μὲν ἐστὶ λευκός, βλαβερὸς δὲ ἦσσαν. Ὁ δὲ γέ τοι πυρρὸς ὡς ὅτι μάλιστα ἐπώδυνος· τὸ γὰρ πλῆγμα οἶον ἀπὸ τοῦ πυρὸς καιόμενον τὸν πληγέντα εἰς αἴσθησιν ἄγει καὶ φλεγόμενόν τε ἔστιν ἰδεῖν δεινῶς ὑπὸ δίψους αὐτὸν καὶ ἀπολλύμενον. Ὁ δὲ δὴ τρίτος, ὃν ζοφόντα κεκλήκασιν, οἶμαι (ἔστι γὰρ τοιοῦτος), μεγάλων ἐμπύμπλησι τοὺς πληγέντας κακῶν· ὀδυνῶνται γὰρ πάνυ σφόδρα καὶ παραπαίουσιν οἱ τοιοῦτοι καὶ γελῶσιν πλατύ. Ἐὰν δὲ ὁ χλωρὸς οὗτος πλήξας τύχη τινά, ὅψι δὴ καὶ τοῦτον ἐχόμενον μεγάλῃ μὲν φρίκῃ καὶ οἶον ἀπὸ χαλάζης ἐπαιωρηθείσῃ ἦν δὲ καὶ ὅταν ὁ ἥλιος αὐτὸς ὢν οὗτος ἑαυτοῦ θερμότερος τύχη, ὑπὸ τῷ τοῦ σκορπίου τις τῷ τούτου πλήγματι γένηται, οὐκ ἂν μὴ ῥιγῶντα καὶ τοῦτον ὡς χειμῶνος

ὄψει. Τὸ μέντοι κέντρον αὐτοῦ κοπίδι ἔοικεν, καὶ ἐννέα εἰσὶ τοῦ νώτου ἄχρι τῆς ἄκρας οἱ σφόνδυλοι. Ὁ δὲ ἐμπέλιος τῶν σκορπίων γαστέρα μὲν μεγάλην ἔχει, ποηφάγος δὲ ἐστὶν ἄλλως καὶ σιτεῖται τὴν γῆν· τὸ δὲ τοῦ πλήγματος αὐτοῦ λιμὸν ἐμποιῆσαι ὀτωοῦν βαρύτατόν ἐστιν.

62 Σκέψαι δὴ καὶ τοῦτον τὸν σκορπίον ὡς προσφερέας ἐστὶ τῷ καρκίνῳ, οὗ τὴν νομὴν ἴσασιν ὑποδεχόμενοι αὐτὸν πολλοὶ τῆς θαλάττης αἰγιαλοὶ. Παγούρω δὲ ἔοικεν ὅδε τῷ καὶ πετράϊῳ καρκίνῳ προσαγορευθέντι ὁ σκορπίος πάντῃ. Βαρεῖται δ' οὖν οὗτος ὑπὸ σαρκῶν, καὶ ἐστὶ ταῖς χηλαῖς κατάσκληρος, καθάπερ ἐκεῖνος ὁ καρκίνος μεταβάλλει[ν] γὰρ οὗτος αὐτόν, καὶ σκορπίον ἐκ καρκίνου γίνεσθαι, ἀλιέων παῖδες ἡμᾶς διδάσκουσι ταῦτα. Ἐπειδὴν γάρ, φασίν, οἱ καρκῖνοι ἐναλλάξωσι τὴν δίαίταν, καὶ τῆς θαλάττης καὶ πετρῶν καὶ βρύων τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ ἀναγκασθῶσιν ἐκχωρῆσαι, πάσχουσιν δὲ αὐτὸ δικτύοις περιβαλλόμενοι, καὶ ἔξω φέρονται βία ὑπὸ τῶν τὸν ἰχθὺν <τὸν> δεῦρο ποιουμένων θήραν, ἐνταῦθα ἔξω γενόμενοι, καὶ μετασχόντες τῶν ἐν τῇ γῇ, ἔπειτα κατὰ τινων ἐλθόντες φωλεῶν καὶ δύντες ἀποθανόντες οὐκ εἰς μακρὰν σκορπίους ἐκ τῶν ἐλύτρων ἀνῆκαν φέρεσθαι τῶν ἑαυτῶν. Λωβῶνται μέντοι τὸ σῶμα ἢν τινος ψαύσωσιν ἠρκότες τὸ κέντρον. Μελίχλωρός ἐστὶν σκορπίος καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τούτου· ἔχει γὰρ τὴν χροιάν κηρίνην καὶ τὸ ἄκρον μελαίνεται τῆς οὐρᾶς. Ἔστι δὲ τὸ δῆγμα χαλεπὸς μὲν πᾶσιν οὗτος, μάλιστα δὲ παισί, καὶ εἰς τὸν θάνατον τοὺς παῖδας παρὰ μικρὸν ἄγει. Οὗτος οὖν ὁ σκορπίος—καὶ γὰρ πτερὰ ἔχει—καθίπταται τῶν πυρῶν, καὶ νέμεται τούτους καθάπερ ἡ ἀκρίς. Τῆς δὲ Καρίας ἐν Πηδάσοις ὁ σκορπίος οὗτος καὶ παρὰ τὸν Κισσὸν ταύτῃ που γίνεται [τὸ χωρίον]. 805—816. Ἐπίσταμαι δὲ κάκεῖνο, ὅπως ἂν ἀπέλθοι θεραπευθεὶς καὶ ὁ πληγείς ὑπὸ τοῦ βέμβικος. Ὁ γὰρ βέμβιξ οὗτος τυγχάνει μὲν τὸ πλήγμα ὡς ὅτι μάλιστα ἐπώδυνος, ἀποθνήσκει δὲ παραυτίκα ὅτι τὸ κέντρον ἐξερύσαι πλήξας ἔτι οὐχ οἷός τέ ἐστιν, ὥσπερ οὖν οὐδὲ αἱ μέλιτται διαφυγάνουσι τὸν θάνατον ἀποβαλοῦσαι τὸ κέντρον αὐτίκα <ἀπὸ> τοῦ πληξαι, ἀμύνασθαί σφισιν τὸν μελιττουργὸν αὐταῖς ἐπειδὴν δεήσῃ· οὕτως οὐδὲ ὁ βέμβιξ ἄρα τοῦ κέντρου στερηθεὶς ἔτι ζῆν δύναται, ἀνώλεθρος μὲν γὰρ διαμένει περισώζων αὐτό, ἄκεντρος δὲ ἐπειδὴν γένηται, ὁ θάνατος ἐπιλαμβάνει αὐτόν τε ὁμοίως καὶ μελίττας ἀποβαλόντας ἐν τῷ πλήττειν καὶ ταύτας τὸ κέντρον.

63 Οἶδα δὲ ὡσαύτως ἐγὼ καὶ ὁ ἴουλος μὲν ὅπως πλήττει, ὅπως δὲ γε ὁ σφήξ, καὶ ἰάσασιτ' ἂν τις ὅπως αὐτά, καὶ τὸ τῆς τενθηρόδος κέντρον καὶ τὸ τῆς ἀμφικεφάλου σκολοπένδρης δῆγμα, ἢ καθ' ὁποτέραιν ἂν τρώσασα τύχη ταῖν κεφαλαῖν, πολλάκις ἀναιρεῖ. Ἐχει δὲ συνεχεῖς τοὺς πόδας καὶ ἔοικεν ἐρεττομένη πολλῶν ὑπὸ κωπῶν ἥδε κινουμένη νηϊ. Τυφλὴ δὲ ἐστὶν ἡ μυγάλη φύσει, ὀλέθριόν τε τὸ ταύτης τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ καὶ ἀναιρεῖ δῆγμα· λόγος δὲ καὶ ταύτην ἀπόλλυσθαι ἀμάξης ἢν τύχη παρελθούσης ἐπιστῇ τοῦ ἵχνους ἡ μυγάλη ὀπόθεν ὁ τροχὸς διέρχεται. 817—827. Περὶ δὲ τῆς σηπὸς ἢν οὕτω λέγουσι· ὑπόχαλκός ἐστι τὴν ιδέαν, σαύρας δὲ οἷον ἂν ἴδοις τῆς μικρᾶς ἐστὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸ δῆγμα ὁμοίως πονηρόν. Χαλεπὸν δὲ ἐστὶν θηρίον καὶ ἡ καλουμένη σαλαμάνδρα· ἀδικεῖται δ' οὖν ὑπὸ πυρὸς οὐδέν, ἀλλὰ ἐν τούτῳ διαιτᾶται καὶ μένει παρὰ τῷ πυρὶ καὶ διεξέρχεται ἀβλαβῶς, καὶ τὸ δέρμα ἡ σαλαμάνδρα πᾶν κατάστικτον ἔχει. Καὶ ὁ βυθὸς τρέφει τῆς θαλάττης ζῶα καὶ λυμαίνεται τῶν ζώων τούτων τοῖς ἀνθρώποις τινά· ἢ τοίνυν σμύραινα τοῖς ὁδοῦσι κακὰ ἐργάζεται, καὶ οἱ πάσχοντες ὑπ' αὐτῆς εἰσιν οἱ ἀλιεῖς τὰ δεινά. Μετὰ γὰρ τὴν θήραν ἐξορμῶσα καὶ <ἐξ> οὗπερ ἐτάχθη πολλάκις κατὰ χώραν πλοιαρίου μένειν, ἐμφύει τοὺς ὁδόντας τοῦ ἀσπαλιευτοῦ τῷ σώματι, ἵνα περ ἂν τύχη.

64 Λέγεται μέντοι περὶ τῆς σμυραίνης ἄρα καὶ ὅδε ὁ λόγος, ὅτι δὴ τὰς ἐν τῇ θαλάττῃ καταλιμπάνουσα διατριβάς, ἐπὶ <τὰ> τῆς γῆς ἔξω [καὶ τὰ τῆς γῆς] πάλιν χωρία τρέπεται ἔρχεται τε εἰς ὁμίλιαν, καὶ φοιτᾷ παρὰ τὸν ἔχιν, οἷον ἐρωμένη πρὸς ἐραστήν. 828—836. Καὶ μὲν δὴ τὸν πληγέντα εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς τρυγόνος ἐπίσταμαι σῶζειν, ἐπίσταμαι δὲ καὶ δράκοντος

ἐξαργάζειν ὑπο τὸν τυπέντα δεινῶς· ἀλλ' οὐκ ἐκείνου τοῦ ἐν τῇ γῇ λέγω δράκοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐνύδρου. Πλήττουσι δὲ ἐνσχεθέντων ἐπειδὴν τοῖς δυκτύοις ἀπαραφυλάκτως τινές ποτε προσάψωνται τῶν ἐνύδρων· αὐανθείη μέντ' ἂν καὶ φυτὸν καὶ φύλλων ἔρημον κατασταίῃ, κἂν πάνυ εὐθα[λ]λῇ, τρυγόνος αὐτοῦ κατὰ τοῦ πρέμνου ἐμπαγέντος κέντρου· ὑπὸ τοῦ ἡλίου πιστεύσειεν ἂν τις αὐτὸ γεγονέναι ξηρόν, ἐνορῶν τοῖς κλάδοις τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ αἱ τοῦ τυπέντος σάρκες ὑπὸ τῆς τρυγόνος οὐκ εἰς μακρὰν διαφθείρονται. Ἔχει δέ τις λόγος ὧδε καὶ τὸν τοῦ Λαέρτου πληγέντα τρυγόνος ὑπὸ θαλαττίας κέντρῳ ὑπὸ Τηλεγόνου ἀποθανεῖν. 837—847. Καθ' ἕκαστον τοίνυν, ὥς οἶόν τε, <περί> τῶν πρὸς ταῦτα βοηθημάτων τούντεῦθεν λεκτέον τῶν δυσχερῶν· εἴη δ' ἂν ἔχουσα ἢ ἄγχουσα οἰκείως πρὸς τὴν τῶν λεχθέντων βοήθειαν, ἢ τὰ φύλλα τοῖς φύλλοις τῆς θριδακίνης μιμουμένη, εἰ μετὰ τῆς πενταφύλλου ἐπιλεγομένης λαμβάνοιτο, καὶ τοῦ ἐρυθροῦ τῆς βάτου γιγνομένου καρποῦ, ἄρκτιόν τε ἢ βοτάνη καὶ ὀξαλίσ, ἡδὲ καὶ ἡ τὸ ὄρμενον φέρουσα πρὸς τούτοις λύκαψος, κιχαμός τε ἐν αὐταῖς καὶ τὸ ὀρίδαλλον, καὶ ἡ χαμαίπιτυς, τῆς τε δρυὸς ὁ φλοιὸς ἅμα ταῖς ῥηθείσαις εἰ μιγείη, καὶ καύκαλις ἔτι μὴν καὶ σπέρμα ὁμοίως σταφυλίνου, καὶ καρπὸς τερμίνθου χλωρὸς καὶ φῦκος ἄβροχον θαλάττιον καὶ τὸ ἀδιάντον καθαρὸν· τοῦτο δὲ ἐν ᾧ μὴ ὕει εἰ συμβάλλοις καιρῷ· ὕοντος δὲ τὸ ἀδιάντον ἀπέχου συνάγειν· ἐπὶ τοῖς φύλλοις ἐνιζάνειν τούτου δὲ ὁ ὄμβρος πέφυκεν.

⁶⁵ 848—859. Ἀλλὰ γάρ τοι καὶ τὸ σμύρνιον ἀνθοῦν διηνεκῶς οἰκείως ἔχον εὖροις ἂν εἰς τὴν τούτων χρεῖαν, καὶ τὴν αἰεθέρεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φλεγομένην ἡρυγγίου ρίζαν. Ἔτι μὴν καὶ ἡ καχυρόρος λιβανωτὶς ὡσαύτως ὠφελεῖ, καὶ <ἡ> ἀπαρίνη σὺν ταῖς ἄλλαις καὶ ἡ κολουβάτεια καὶ μήκων ὁμοίως ἢ βοτάνη, καὶ ἄλλη θυλακὶς λεγομένη καὶ πεπλίτις ἄλλη βοηθεῖν ἱκαναί. Κλῶνές τε δὴ κράδης ἀρτιφυεῖς ὅλοι ὄλυνθοί τε ἐρίνεοῦ, οἱ πρὸ τῆς ὀπώρας πεπαίνονται, εἰσὶν ἐπωφελεῖς. Παραληφθεῖη δ' ἂν ὑπό σου εἰς ταῦτα καὶ ἡ πυράκανθος, ἄνθος τε δὴ φλόμου τῆς βοτάνης, αἰγίλοπός τε μετὰ τούτων καὶ χελιδόνιον δαῦκός τε ὁμοίως, εἴτα πρὸς ταῖς δὴ βρυωνίας ρίζα, ἢ τὴν τε ἔφηλιν καὶ τὰς λευκάς τὰς ἀπηχθημένας ταῖς γυναιξίν, ὅτι μὴν τοῦ κάλλους παραιροῦνται, ὑπὸ φύσεως ἔλαχεν ἀπαλλάττειν. 860—872. Περιστερεῶν δὲ τις οὖσα κέκληται βοτάνη καὶ ῥάμνος οὕτω φυτὸν τι προσαγορεύεται· τοὺς κλάδους ἅμα τῇδε τῇ βοτάνῃ τῆς ῥάμνου λάμβανε· ἀγαθὴ γάρ ἐστιν οὐ μόνον ἀρήγειν τοῖς δηχθεῖσιν, ἀλλὰ καὶ παντοίας ἄσης σχεδὸν ἀπαλλάττειν ἐστὶ ῥάμνος ἀνθρώπους ἱκανή. Ἔτι μὴν καὶ ἡ παρθένιος, ἐπειδὴν ἐν ἄνθει οὖσης αὐτῆς τοῖς κλάδοις προσχρήση, πρόσφορον γίγνεται εἰς τὸ σῶζειν. Φύεται δὲ εἰς πλῆθος ἡ μίλτος παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς, καὶ ὄνομα τῇδε ἐπιτεθείκασιν νηπενθής, ὅτι περιορᾶν οὐχ οἷα τέ ἐστιν ἀνθρώπους ὅλως κρατουμένους λύπη, ἀλλὰ ὑπεξάγει τῆς μνήμης τῶν δεινῶν εἰς λήθην ἔλκουσα κατὰ μικρόν, ἔπειτα τὴν ψυχὴν εἰς τὸ τῆς εὐφροσύνης ἀγαγοῦσα ἔστησεν παρ' αὐτὰ χαίρουσαν χωρίον.

⁶⁶ Ὁ δέ γε ἄγριος σικυὸς πικρὰν μὲν τὴν ρίζαν τοῖς γευομένοις παρέχεται, τοῖς δὲ διαχωροῦσαν μηδαμὰ ἔχουσι τὴν γαστέρα πάνυ ἐπωφελῆς· ὑπεκλύει γοῦν ἐπιδοθεῖσα ἡ ρίζα, καὶ διακαθήρασα τὸν κακοπαθοῦντα ἐπὶ τὸ κατὰ φύσιν αὐτὸν παντελῶς ἡγάγεν, καὶ ὁ καρπὸς τοῦ παλιούρου, ἀλλὰ τοῦ τραχέος, νεωστὶ ἀνθοῦντος, σὺν αὐτοῖς τῆς ῥοιᾶς τοῖς ἄνθεσιν καὶ αὐτοῖς τοῖς φύλλοις, καὶ ὕσγιнос ἢ βοτάνη, ὕσσωπόν τε ἐπὶ τούτοις καὶ ὄνωνις πάλιν (πολύκλωνος δὲ ἐστὶν ἱκανῶς ἢ ὄνωνις ἡδε καὶ ἡδεσθαι τοὺς ὀρῶντας αὐτὴν ἀπὸ τούτου ποιεῖ). 873—880. Ἔστω δὴ καὶ φύλλα τηλεφίου καὶ νεωστὶ πεφυτευμένης ἐν βότρυσιν ἡμερίδος κλῆμα, σπέρμα τε κορίου τῆς ἀγρίας καὶ σκόροδον καὶ ἡ τὰ φύλλα τὰ λεπτὰ ἔχουσα κόνυζα· κάρδαμόν τε ἐπὶ τούτοις περσικὸν πῖνε· πίνων γὰρ πείσει φλαῦρον οὐδέν. Ἔστι δὲ πεπερίνου τὸ φυτὸν, ἂφ' οὗ τὸ πέπερι· τὰ φύλλα τούτου κόψας μετὰ πάντων σῶχε. Γλήχων δὲ ἡ πλεῖστα τὰ ἄνθη φέρουσα, καὶ σίνηπι, ἐπὶ τε τούτοις καὶ ἡ στρύχνος ὁμοίως διασώζειν ἱκανὰ καὶ ταῦτα τοὺς τρωθέντας

ἐστί. Ἄγε δὴ καὶ τὸ ἐν τοῖς κήποις αὐθις γιγνόμενον πράσον καὶ σπέρμα κνίδης νῦν ἐγὼ τῆς βοτάνης λέγω, ἐκείνης ἄρα τῆς βοτάνης, ἣς οἱ παῖδες, ἐπειδὴν παίζωσι κατ' ἀλλήλων ἐρχόμενοι, σφᾶς παῖοι τοῖς φύλλοις, καὶ γέλωτα δὴ τὸ ἐντεῦθεν αὐτοῖ τε ἔχουσιν οἱ παίζοντες, καὶ σφᾶς τοῖς ὁρῶσι παρέχουσιν, ὅτι προσασαμένης αὐτοῖς ὅπως οἱ παῖδες τῆς βοτάνης ταύτης γελῶντες ἀνιῶνται δῆθεν. 881—886. Καὶ μέντοι καὶ ἡ λευκοτάτη κεφαλὴ τῆς σκίλλης, καὶ τῶν βολβῶν τὰ ξηρά, καὶ ἡ τὸ ὄνομα δρακοντίας βοτάνης καυλεῖα καὶ ἀσπάραγος ἢ φύεται πλησίον τῆς ῥάμνου καὶ αὐτῆς τῆς ῥάμνου ἀσπάραγος, εἴτα καὶ ὁ καρπὸς τῆς πεύκης, ὥς ἐστιν οὗτος νεαρὸς καὶ συνεστραμμένος ἐπαιωρούμενος τοῖς κλάδοις.

⁶⁷ Τυχάνει μὲν τοί τις βοτάνη, καὶ τῷ κέντρῳ παρέοικεν ἡ ταύτης τοῦ σκορπίου ρίζα, ἡ σκορπίου μὲν ὑπο τοὺς τρωθέντας οὐκ ἔξ σίνεσθαι, ἀλλὰ θεραπεύει· καλοῦσί γε μὴν σκορπίουρον τὴν βοτάνην τήνδε, ὅτι τοῦ θηρίου τούτου τῷ κέντρῳ ἔοικε τὴν ρίζαν. 887—906. Ἐτέρα δὲ πάλιν τυγχάνει κἀνταῦθα βοτάνη, καὶ καλεῖται σίδη. Ὁ καρπὸς ὁ ταύτης κόκκοι εἰσὶν· ὑπάρχουσι δὲ ἐρυθροί, καὶ γίγνεται ἡ βοτάνη, ἡ τῆς Βοιωτίας μὲν ἐν Ψαμάθῃ, παρὰ δὲ ποταμὸν ὃν πρότερον μὲν Σχοινέον οἱ πάλαι ἐκάλουν, Ἰσμηνὸν δὲ οἱ ἐπιχώριοι μετὰ ταῦτα αὐτῷ ὄνομα ἔθεντο· παρὰ τοῦτον φύεται πολλὴ τὸν Ἰσμηνὸν ἡ σίδη. <Καὶ> μὴν καὶ ἡ Ἰνδῶν ὀπόσα γῆ καὶ ὁ Χοάσπης ποταμὸς ἀρώματα φέρει σὺν ταύταις μίγνυε, καὶ πιστακίων ἀκρέμονας (ταῖς σμικραῖς ἀμυγδάλαις ὁ τῶν πιστακίων πως παρέοικε καρπός)· καυκαλίδες τε καὶ μύρτα καὶ ἄρμινθος ἡ βοτάνη καὶ μάραθρον χλωρόν· ἔτι μὲν τοῖσδε παρέστω σοι καὶ ἐρύσιμος βοτάνη καὶ τῶν ἀγρίων ἐρεβίνθων ὁ καρπὸς βαλλέσθω σὺν αὐτοῖς τοῖς κλάδοις (ὁδμήν δὲ βαρεῖαν ὁ ἄγριος οὗτος ἐρεβίνθος ἔχει, καὶ ἐστὶν ἐπαχθής) σισύμβριόν τε δὴ καὶ τοῦτο ἐπειδὴν ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ἄνθους γένηται· ὠφελιμώτατον γὰρ τοῖς τρωθεῖσιν καθίσταται λίαν. Ἀτὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ μελίλωτον ἔξ ὑπογούου συγκομισθὲν καὶ ἡ οἰνάνθη δὲ [τοῦ ἀνθεῖν] ἐπειδὴν καὶ ἦδε ἐντὸς ἧ τοῦ τῆς ὥρας ἄνθους (βοτάνη δὲ ἐστὶν ἡ οἰνάνθη καὶ φιλεῖται ὑπὸ τῶν αἰπόλων, ὅτι τοὺς αἰγὰς ἐστὶν, οἶμαι, πιαίνειν ἱκανὴ εἰς τροφήν παραβαλλομένη τοῖς κτήνεσι τούτοις ἡ οἰνάνθη αὕτη), λυχνίς τε ἅμ' αὐταῖς καὶ θρυαλλίς (βοτάναι δὲ ἅμφω) ῥόδον τε δὴ καὶ ἡ τὸν πλεῖστον κομιδῇ καρπὸν κομίζουσαν ἣν ὀνομάζουσι λευκόϊον ἐν λόγῳ ὑπὸ σου γιγνέσθω.

⁶⁸ Ἀλλὰ γὰρ ταττέσθω πρὸς ταῖς οὐσαις καὶ ἡ λεγομένη ψίλωθρον παρ' ἐνίων πόα, καὶ ἡ τὸ ὄνομα ὑάκινθος ἐτέθη βοτάνη ἀνθοῦσα τοῖς ἐν τῇ χρειᾷ τῇ τούτων τυγχάνει προσφερέης φιλοθρηνῆς δὲ ὑπ' ἐνίων ἡ αὕτη λέγεται, καὶ τίνος ἔνεκα λέγεται, ἦδε ἡ αἰτία βοᾷ· ὅτι Ὑάκινθον ὁ Ἀπόλλων παίζοντα παρὰ τὸν Εὐρώταν δίσκῳ ἀπέκτεινεν, ἀλλὰ οὐχ ἐκὼν αὐτόν· τοιγαροῦν θρηνεῖται ὑπ' ἐκείνου πολλά, καὶ φιλοθρηνῆς πρὸς τῶν πολλῶν, ὥς ὁ λόγος λέγει, ἔξ ἐκείνου τῇ βοτάνῃ τούνομα ἐτέθη. 907—914. Ἄγε δὴ μετὰ τῶν λεχθέντων τίθει καὶ τὸ καλούμενον τρίφυλλον καὶ τὸν τοῦ ὀπίου χυλόν· ὁ σταθμὸς τρεῖς ὀβολοὺς ἔλκων ὑπαρχέτω τοῦ ὀπίου τούτου· καὶ τὸν ὀϊκότα τῷ κρόκῳ ἔρφυλλον, ὁμοίως καὶ κρήθμον καὶ χαμαικυπάρισσον ἅμα ἀννήσω καὶ σιλφίου ρίζῃ τρίβων εἰς ποτὸν τοῖς δηχθεῖσιν δίδου. Δίδου δὲ ποτε μὲν αὐτὰ μετ' ἀλλήλων μίγνυς, ποτὲ δὲ ἕκαστον καὶ καθ' αὐτὸ πίνειν, καὶ ἄλλοτε μὲν μεθ' ὕδατος, ἄλλοτε σὺν οἴνῳ, ποτὲ δὲ σὺν ὄξει, καὶ ἄλλοτε πάλιν σὺν γάλακτι· ὅπως γὰρ οὖν καὶ μεθ' οὔτινοσοῦν τούτων ὁ λαμβάνων ἔσται, ἔξει τὸ ἀσφαλές. 915—920. Ὀδοιποροῦντι δὲ ἡ θηρῶντι ἡ ἐν ὄρει διατρίβοντί σοι που, καὶ ἡ ἐν ἐρημίαις ἡ ἄλλως ἐν ἀνύδροις εὐρεθέντι τόποις ἣν τύχη τι τῶν θηρίων τούτων προσπαῦσαι νύγματι, τὰς παρατυχοῦσας διαμασῶ λαμβάνων βοτάνας· εἴτα τὸν μὲν χυλὸν ἀπόπτει, τὰ δὲ μασθθέντα ἐπιτίθει ἤδη καὶ κατὰ τοῦ τόπου <οὔ> τὸ θηρίον ἦνεγκεν ἐνταυθοῖ τὴν πληγὴν· παῦλά τε γὰρ τὸ ἀπὸ τούτου σοι τῶν ὀδυνῶν ἔσται, καὶ παντελὴς καταλήψεται σε τῶν λυμαινομένων ἀπαλλα <γῆ> . 921—929.

⁶⁹ Ἀποφύγοι δ' ἂν καὶ οὕτως ὅστισοῦν ὑπὸ θηρίου πληγείς καὶ θεραπευθεῖν, εἰ ταῖς ὑπὸ τῶν ἱατρῶν λεγομέναις σικύαις ταῖς χαλκαῖς χρήσαιτο, εἴτα ἀθροίσας διὰ τούτων τὸ αἷμα κενώσαι

τὸ δεινόν. Καὶ μέντοι καὶ τῷ τῆς συκῆς εἶπερ εἴης ὁπῶ χρώμενος ἐπὶ τοῦ πλήγματος μεγάλα ὀνήσεις, τούτῳ καταχρίων αὐτό, καὶ σίδηρον πεπυρωμένον ἐπιτιθεὶς κατὰ τοῦ νύγματος, καὶ ἄσκοῦ αἰγείου πεπισσωμένου ποδῶν τὸ σφυρὸν ὁπότεν ἢ μὴν χεὶρ ἢ ἄλλο τι μέρος ἢ κνισθὲν ὑπὸ τοῦ θηρίου, περιδεσμῶν τούτῳ πάντως ἀπαλλάξει τῆς ἀνίας. Ἐξ οἴνηροῦ τυγχανέτω ὁ ποδῶν ἄσκοῦ, καὶ ὁ δεσμός γεγονώς πρότερον τοῦ ἄσκοῦ γιγνέσθω τηνικαῦτα δεσμός τοῦ τρωθέντος μέρους. 930—956. Ἐκμυζηθεὶς δ' ἂν τὸ δεινὸν κἀνταῦθα ὑπὸ βδελλῶν, εἰ προστεθεῖεν αὐταὶ γε τῷ τυπέντι τούτῳ· ὠφελήσειε δ' ἂν καὶ χυμὸς κρομούου καὶ αἰγῶν ὁμοίως τὸν τρωθέντα τὰ περιττώματα, ἐπιχρισθεὶς μὲν δὴ ἄρα ὁ χυμὸς τῷ ἔλκει, τὰ περιττώματα δὲ μετ' οἴνου τρυγίας φυρασθέντα ἢ ὄξους καὶ ἐπιπλασθέντα. Ἵνα δὲ πάσης ἀμυντικόν γ' ἄσης μαθὼν πρὸς ταῦτα κατασκευάσης βοήθημα, λαμβάνων βοτάνας, εἴτα μίγνυς προσάγῃς ταῖς χρεῖαις ἐκείναις, ἀναιροῦ ἀριστολόχειαν καὶ τὴν ἴριν, ἐπὶ δὲ ταύταις καὶ τὴν νάρδον (ἔστι γὰρ βοτάνη νάρδος οὕτω καλουμένη) χαλβάνης τε δὴ ρίζας καὶ πύρεθρον ξηρόν, δαυκόν τε ὠσαύτως καὶ βρυωνίαν, ἐπὶ ταύταις γλυकुσίδην τε τὴν βοτάνην καὶ ἐλέβορόν τοι τὸν μέλανα, καὶ τοῦτον ἐπειδὰν κατασταίῃ ξηρός, τό τε ἀφρόνιτρον καὶ κύμινον κόνυζάν τε δὴ καὶ τὴν ὀνομαζομένην ἀγριοσταφίδα καὶ δάφνης ἔτι μὴν τὸν καρπὸν, καὶ ἥς τὸ ὄνομα βοτάνης κύτις, καὶ ταύτην μίγνυε σὺν ἐκείναις βάλλων. Ἱππολειαχὴν δὲ λέγεται τις οὕτω βοτάνη, καὶ ἡ κληῖς τῶν ἵππων, ὅτι τοὺς λειχῆνας ἥδε θεραπεύειν δοκεῖ (τὸ δ' οὖν μέγεθός ἐστιν αὐτῆς οὐχ οἷα πολὺ τῆς γῆς ὑπερέχειν ἄνω)· καὶ <κυκ> λάμιον ἑτέρα· μετ' ἐκείνων ἄρα καὶ ταύταις κέχρησο· εἴτα καὶ μήκωνος ὁπὸν καὶ ἄγνου μὴν σπέρμα βάλαμόν τε δὴ, καὶ τὸ καλούμενον κινάμωμον καὶ σφονδύλιον ἅμα ἁλσίν· ὀξύβαφον οἱ ἄλλες ἔστωσαν εἰς μέτρον οἱ ἐμβαλλόμενοι ταῖς βοτάναις.

- ⁷⁰ Πρὸς τούτοις καὶ λαγωῦ πυτία καὶ ὁ ποτάμιος [καὶ] καρκῖνος ἐμβαλλόμενα εἰς ὄλμον ταῦτα συγκοπτέσθω πάντα καὶ μίγνυσθω καλῶς· ὕπερον δὲ ἔστω λάϊνον ᾧ δεῖ κόπτεσθαι τὰς βοτάνας, τῷ τε χυλῷ τῆς ἀπαρίνης εἰς κύκλων μέγεθος δραχμαίων ἀναλαμβάνεσθαι. Ὁ δὲ σταθμὸς ὠσαύτως τούτων τυγχανέτω δραχμῆς ἢ μέντοι χρεῖα διδασκέτω τὸ μέτρον ὅσον ἐφ' ἐκάστῳ τῆς δόσεως προσήκει τυγχάνειν. Πίνειν δὲ δεῖ τοῦτο καὶ ταῦτα εἰς οἶνον, καθ' ἕκαστον δὲ ἐκλύειν δεῖ τῶν τροχίσκων ἄρα οἴνου εἰς κοτύλας τῶν χρωμένων δύο. 957—958. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα <τὰ> τῶν Ὀμήρου Νικάνδρου τοῦ Κολοφωνίου ἐν τῷ τῆς μνήμης ἀποτεθείη παρά σοι χωρίῳ, μὴ χειρόν ἔχοντα δεῦρο νομισθεὶς ποτέ, ὦ Ἑρμησιάνναξ.